

SI SOCIALISTISK • INFORMATION

MARTS 2007 • NR. 216 • 25. ÅRGANG

KLIMAKRISE

– Fra bevidsthed til bevægelse

LÆS OGSÅ I DETTE NUMMER

ITALIEN • OK 2007 – SKIFTEHOLDSARBEJDERE SNYDT IGEN • VENEZUELA
PET-HISTORIE • ORGANISATIONSUDVIKLING • SOMALIA

SI

Fra redaktionen

Fra redaktionen

Alle taler om det. Alle bliver berørt af det – på den ene eller anden måde. Men ingen gør noget ved det.

Nej, det er ikke vejret, der hentydes til, men klimaet, klimakrisen. Den bliver mere og mere tydelig. Nu skændes eksperterne ikke mere om, hvorvidt klimaforandringerne kommer, men om hvordan og hvor hurtigt. Selv de mest forstokkede konservative politikere anerkender eksistensen af klimakrisen. Det betyder bare ikke, at løsningen er inden for rækkevidde, tværtimod. Er klimakrisen uløselig indenfor rammerne af kapitalismen? Hvordan rejser vi en bevægelse på spørgsmålet, og hvilke krav skal vi rejse den på? Disse ting prøver vi at give et bud på i denne måneds Indblik.

Spørgsmålet om politisk kamp og organisering er vigtigt. Hvordan arbejder vi f.eks. for, at Enhedslisten bliver udviklet til et organ for kollektiv handling og erfaringsopsamling? Kan det omdiskuterede begreb »demokratisk centralisme« bruges til noget i dag? Det prøver vi at give nogle bud på bagest i bladet.

Det er ikke altid enkelt at give de rigtige politiske svar i en konkret situation. I Italien er der en voldsom diskussion på venstrefløjens efter at tabetterne vaklede under Prodis regering. Det er emnet for artiklen på side 18.

Det er også emnet for en workshop på årets påske-seminar, hvor vi har inviteret en italiensk kammerat til at indlede. Så påske-seminaret er også en chance for at komme dybere ind i den diskussion.

Nyd dit SI – og overvej også, om du ikke skal se at få tilmeldt dig til SAP's påske-seminar. Se mere på side 17 og bagsiden.

INDHOLD

INDBLIK: KLIMAFORANDRING

Økosocialisme – der er ingen tredje vej!	3
Fra klimabevidsthed til klimabevægelse?	6
Det internationale klimapanel	8

FOKUS

Støtte til Hugo Chavez?	9
-------------------------------	---

OVERENSKOMST 2007

Skifteholdsarbejderne – snydt igen!	10
---	----

KOMMENTAR

Røde byrødder og slatne pengekasser	12
---	----

BOGANMELDELSE

Tjeneste med en sag – eller sager til tjeneste	14
--	----

SOCIALISTISK PÅSKESEMINAR 2007

Vox-pop: Påske-seminar. Hvorfor dog det?	17
--	----

ITALIEN

Politikerne ignorerer den offentlige mening	18
---	----

INTERNATIONALE NOTER

Irak, EU, USA – Vietnam, Nicaragua 1, Nicaragua 2, verden	20
--	----

SOMALIA

Etiopisk invasion møder modstand	22
--	----

VENEZUELA

Til venstre for Chavez.	24
------------------------------	----

ORGANISATIONSUDVIKLING

Lyster og pligter i revolutionens tjeneste	26
--	----

SOCIALISTISK TEORI

Lenin og demokratisk centralisme	28
Smågrupper og storhedsvanvid	30

DET SKREV VI FOR 25 ÅR SIDEN

Kampen for et ungdomshus	31
--------------------------------	----

Månedssbladet

SOCIALISTISK INFORMATION udgives af Socialistisk Arbejderparti (SAP) – dansk sektion af Fjerde Internationale

Socialistisk Information

redigeres af et udvalg bestående af:
Bjarke Friberg, Ebbe R. Jørgensen, Katrine
T. Mikkelsen, Bodil Rasmussen, Christina
C. Nielsen, Bertil Videt, Nina T. Andersen,
Nicolai Bentsen og Åge Skovrind (ansv. red.)

Sign. artikler står for forfatternes egen regning.

Henvendelse til redaktionen:
Stuðiestræde 24, 1, 1455 København K.
Telefon: 33 33 03 17 (læg besked på tlf. svarer)
e-post: si@sap-fi.dk

Abonnement: 175 kr., dog 100 kr.
hvis man er på pension, bistand, SU
eller mindre. Introduktionspris: 50 kr. for
et halvt år (gælder kun for nye abonnenter)

Der kan tegnes abonnement ...

- 1) ved at indbetale beløbet på giro 906-3366,
Socialistisk Information,
Stuðiestræde 24, 1, 1455 Kbh. K,
- 2) ved at gå ind på www.sap-fi.dk,
- 3) ved at sende en check til SIs adresse

Tryk: SAF

Redaktionen afsluttet den 4. marts 2007

SI nr. 217 udkommer primo april 2007

ISSN 0108-1861

Klimaforandring

Økosocialisme – der er ingen tredje vej

Politikere og olievirksomheder rider med på den grønne bølge, men de har ingen løsninger på den krise, der er rodfæstet i kapitalismen.

AF IAN ANGUS

Videnskabsfolk er enige om, at klimaforandringerne er virkelige og katastrofale, og at hovedårsagen er brugen af fossile brændstoffer, specielt olie, gas og kul.

Det forhindrer imidlertid ikke selskaber og politikere i at udtale, at de ikke har nok information til at kunne afgøre, hvorvidt problemet eksisterer, og derfor heller ikke ved, hvad de skal gøre ved det. Deres benægtelser er blevet støttet af en lille gruppe klimaforandringsbenægttere, der ofte citeres i medierne om emnet.

En nylig rapport fra Union of Concerned Scientists viser, at det øjensynligt store netværk af fornægttere faktisk kun er en håndfuld folk, der fremstiller sig selv som utallige ved at arbejde gennem mere end 30 frontgrupper. Oliegiganten Exxon-

Mobil, der er verdens største offentligt forhandlede selskab, har været sponsor for alle disse grupper – og betalt dem millioner for at »fabrikere usikkerhed« om klimaforandringerne.

Og det er ikke tilfældigt: ExxonMobil er det selskab i verden, der slipper mest drivhusgas ud. Hvis ExxonMobil var et land, ville det have det sjette største udslip.

Andre virksomheds- og statsorganisationer har arbejdet på højtryk for at lede opmærksomheden væk fra virksomhedernes forurening og hen på individer. De skyder skylden på enkeltpersoner for ikke at spare nok, for at køre for meget i bil, for at isolere deres hjem utilstrækkeligt ellers for ikke bruge energisparepærer. Det er klart, at tilbageholdenhed er vigtig. Men så længe virksomhederne, som står for langt det meste af forbruget

af fossile brændstoffer, fortsætter som hidtil, vil de individuelle anstrengelser have meget lille betydning.

Greenwash æraen

Benægtelsen af klimaforandringerne og beskyldning af enkeltpersoner har virket udmærket indtil nu, men taktikken er ved at miste sin effektivitet. Det videnskabelige bevis for den globale opvarmning bliver stadig mere overvældende. Og trods forvirringen og misinformationen vokser den offentlige bekymring for klimaforandringerne. Vælgere og forbrugere kræver handling. Selv ExxonMobil er med. Virksomheden siger således, at den er stoppet med at sponsorere klimaforandringsbenægttere – samt at deres ledere mødes med miljøgrupper for at diskutere forslag om regulering af udslip af drivhusgasser.

Stephane Dion, som for nyligt

blev valgt til leder af Canadas Libérale Parti, sætter standarden for politikere. Mens han var miljøminister gjorde Dion intet for at forhindre, at Canadas udslip af drivhusgasser steg med 30 %. Nu, hvor han er leder af Den Officielle Opposition, siger han, at han vil gøre miljøet til sin topprioritet, hvis han vinder det næste forbundsvalg.

Dions virkelige position i kampen for at stoppe drivhusgassernes udslip blev afsløret i hans svar til udvidelsen af projektet »Alberta Tjæresand«. At udvinde olie fra tjæresand genererer 2½ gange så meget drivhusgas som konventionel olieproduktion. Projektet Alberta Tjæresand er den største enkeltårsag til, at Canadas udslip er steget drastisk, siden landet underskrev Kyoto-protokollen. Men da Dion i maj 2005 blev spurgt, hvad han ville gøre ved det, trak han på skuldrene: »Ingen miljøminister i verden kan forhindre dette i at vinde frem, for der er for mange penge i det.«

Sådan foregår det i »greenwash æraen« – mange taler om klimaforandringerne, men ingen gør noget, som kan bryde med selskabernes ukrænkelige ret til at tjene penge. Profit kommer altid først, ligegyldigt hvor grønne de kapitalistiske politikere hævder at være.

Forureningsrettigheder til salg

Faktisk gøres der en stor indsats for at overbevise om, at løsningen er at forøge forurenernes profiler.

Sidste år udpegede den britiske regering den ledende økonomi Nicholas Stern til at studere problemet med klimaforandringen. Hans rapport identificerede problemets årsag:

»Udslip af drivhusgasser er en eksternalitet; med andre ord, så påvirker vores udslip andres liv. Når folk ikke betaler for konsekvenserne af deres handlinger, opstår markedsfejl. Dette er den største markedsfejl, verden endnu har set.«

»Eksternalitet« er en term, kapitalistiske økonomer bruger, når kapitalistiske virksomheder ikke betaler for

den skade, de forvolder. Forurening er det perfekte eksempel – individuelle virksomheder forurenar, men samfundet som helhed betaler prisen. Adam Smiths usynlige hånd, der antageligt sikrer den bedste af alle mulige verdener, virker ikke overfor eksternaliteter.

Nogle naive iagttagere vil måske konkludere, at dette betyder, at vi skal holde op med at sætte vores lid til markeder, men ikke Nicholas Stern, og heller ikke de fleste politikere. Deres løsning på markedsfejlen er – at skabe flere markeder!

Den mest udbredte »markedsløsning« på klimaforandringen – den der er indskrevet i Kyoto protokollen – er at sætte mål for reduktion af udslip og derefter sætte pris på retten til at forurene.

Hvis en virksomhed beslutter, at det er for dyrt at nedsætte forureningen, kan den købe forureningskredit fra en anden virksomhed, eller den kan sponsorere grønne projekter i den tredje verden. Ontario Hydro, for eksempel, kan fortsætte med at bruge kulfyrede kraftværker, hvis virksomheden planter nok træer i Indien eller Brasilien.

George Monbiot har sammenlignet dette med den middelalderlige skik at købe aflad. Hvis man var rig og begik mord, incest eller lignende, kunne kirken sælge én tilgivelse til en fast pris pr. synd. Man behøvede ikke stoppe med at synde. Så længe man betalte prisen, ville kirken sikre ens adgang til himlen.

Men handelen med forurening er i virkeligheden værre end det. Det er, som hvis kirken bare gav hver synder en bunke »Kom ud af helvede helt gratis«-kort – og de, der ikke synder nok til at bruge alle kortene, kan sælge dem til andre, der ønsker at synde mere.

Ingen kapitalistisk løsning

Enhver fornuftig person må på et tidspunkt spørge sig selv, hvorfor kapitalisterne og deres regeringer søger at undgå effektiv handling i forhold

til klimaforandringen. Enhver, inklusive kapitalister og politikere, vil blive ramt af de negative konsekvenser. Nicholas Stern anslår, at verdensøkonomien vil gå ned med 20 %, hvis vi ikke gør noget. Så hvorfor gør folkene ved magten ikke noget?

Svaret er, at problemet ligger i selve det kapitalistiske samfunds natur. Her konkurrerer tusindvis af selskaber om investeringer og profiler. Der er ingen »samfundsinteresse« i kapitalismen – kun tusinder adskilte interesser, der konkurrerer med hinanden.

Kapitalismens fundamentale lov er »voks eller dø«. Anarkisk, uplanlagt vækst er ikke et tilfælde, ikke en »eksternalitet«, ikke en markedsfejl. Det er selve uhyrets natur.

Eksperter mener, at en stabilisering af klimaforandringen vil kræve en nedsættelse på 70 % eller mere af CO₂-udslippet i de næste 20 til 30 år – og det vil kræve en radikal reduktion i forbruget af fossile brændstoffer. Mindst tre kæmpemæssige barrierer taler imod, at kapitalismen skulle kunne nå dette mål:

- At slå om fra fossile brændstoffer til andre energikilder vil kræve massive investeringer. På kort sigt vil det være uprofitabelt investeringer i et økonomisk system, der ikke kan fungere uden profit.
- CO₂-reduktionen skal være global. Luft og vand stopper ikke op ved grænser. Så længe kapitalismen forbliver verdens dominerende økonomiske system, vil positive forandringer i enkelte lande blive undermineret af modtræk i andre lande, der søger konkurrencemæssige fordele.
- Forandringen må være altomsgribende. I modsætning til tidligere anti-forureningskampagner, der fokuserede på enkelte industrier eller specifikke kemikalier som fx DDT, vil standsningen af drivhusgasser kræve omsiggribende forandringer i alle dele af økonomien. Omstrukturering i så enorm skala er næsten med sik-

Politikere som den liberale canadiske miljøminister Stephane Dion har pludselig meget travlt med at fremstå som meget miljøbekymrede. Men i virkeligheden sætter de altid selskabers ret til at tjene penge over miljøhensyn. Billedet er fra en miljødemonstration i Montreal.

kerhed umulig i en kapitalistisk ramme – og ethvert forsøg på at lade det ske vil blive mødt med hård modstand.

Kampen for forandring

Men det betyder ikke, at vi skal vente på, at socialismen udfordrer forurenerne. Tværtimod kan og skal vi kæmpe for forandring hver dag – det er muligt at vinde vigtige indrømmelser, og opbygningen af en bevægelse mod klimaforandringen kan være en vigtig del af opbygningen af bevægelsen for socialisme.

En radikal bevægelse mod klimaforandring kan bygges omkring krav som disse:

- Etablering og gennemførelse af hurtige tvungne reduktioner i CO₂-udslip: Reelle reduktioner – ikke falske handelsplaner.
- Virksomheder, der producerer drivhusgasser, tvinges til at betale den fulde omkostning for reduktion af udslip.
- Standsning af alle subsidier til producenter af fossile brændstoffer.
- Omdirigering de milliarder, der nu bruges på krig og gæld, til offentlig trafik, til energieffektivt genisolere huse og kontorer og til fornyende energiprojekter.

Virksomheder og konservative fagforeningsledere spiller på frygten for

tab af jobs til at overbevise arbejdere om ikke at handle for beskyttelse af miljøet. Alle krav om omstrukturering af industrien må kobles til modstand mod fyringer. Arbejdere skal have adgang til omskoling og omflytning på virksomhedens regning til fuld løn.

Bevægelsen skal give særlig opmærksomhed til den tredje verden, som er hårdest ramt af klimaforandringerne. De er forargede, og ganske retmæssigt, over forslaget om, at de nu skal undvære økonomisk vækst for at løse et problem, der er blevet skabt af deres udbyttere i nord.

Et effektivt klimaforandringsprogram må støtte kampene i den tredje verden mod imperialistisk dominans og ødelæggelse af deres økonomier. Programmet må tage afstand fra eksport af forurenende industriaffald til det globale syd, støtte kampagner for jordreformer og omdirigere landbruget til gavn for de lokale behov – ikke eksport til nord.

Menneskehedens valg

I 1918, midt i den mest horrible krig verden nogensinde har set, skrev den tyske socialistiske leder Rosa Luxemburg, at valget, verden stod overfor, var »socialisme eller barbari.«

Vi ved nu, at socialismen ikke triumferede i det 20. århundrede. I stedet har vi haft et århundrede med

krig og folkemord – netop det barbari, som Rosa Luxemburg frygtede.

I en gentagelse af Marx og Engels og Luxemburg, må vi sige, at menneskehedens valg i det 21. århundrede står mellem øko-socialisme eller barbari.

Der er ingen tredje vej.

Referencer:

Tom Athanasiou: The Inconvenient Truth, Part II.

Dag Hammerskold Foundation: Carbon Trading: A Critical Conversation on Climate Change, Privatisation and Power. October 2006.

Joel Kovel and Michael Lowy: An Eco-Socialist Manifesto.

Ross Gelbspan: Boiling Point. Basic Books, 2005.

George Monbiot: Heat: How to Stop the Planet from Burning. Doubleday Canada, 2006. (Monbiot's bog er anmeldt af Derrick O'Keefe i Seven Oaks, 14. jan. 2007.)

Dick Nichols: »Can Green Taxes Save the Environment?« i Environment, Capitalism and Socialism.

Nicholas Stern: Stern Review on the Economics of Climate Change

Artiklen er oversat fra det canadiske webmagasin Socialist Voice: www.socialistvoice.com. Ian Angus er medredaktør på magasinet.

Fra klimabevidsthed til klimabevægelse?

Vi ved, at den er gal med drivhusgasserne, og at det haster, hvis skaderne skal begrænses. Men sker der noget for at omsætte den voksende klimabevidsthed til handling?

AF FINN KJELLER

Kontrasten er skarp mellem befolkningens voksende bevidsthed om, at det haster med at stoppe CO₂-forureningen, og regeringens sendrægtige og utilstrækkelige udspil. Klimaforandringerne er uden sammenligning det globale problem, som danskerne er mest fokuserede på. Det viser blandt andet en undersøgelse, foretaget af Analyse Danmark for Ugebrevet A4, hvor ikke færre end 30 % svarede, at klimaforandringerne er det globale problem, som er allervigtigst at tage hånd om. (Ugebrevet A4, 5.2.2007)

Ikke desto mindre har der endnu ikke været større aktiviteter i Danmark for at lægge pres på de politisk og økonomisk ansvarlige. SI har spurgt Rikke Fog-Møller, Enhedslistens sekretær for miljø, energi og trafik, hvordan den voksende klimabevidsthed kan omsættes til handling.

– Først og fremmest er det vigtigt at holde fast i den bevågenhed, som klimaproblemerne har, og sikre, at folk får information om, hvad der kan gøres for at løse dem, svarer hun og fortsætter:

– Der er en del konkrete anledninger til at mobilisere for en bedre klimapolitik. Den væsentligste i disse måneder er forhandlingerne om en dansk energistrategi frem til 2025. Regeringen har spillet ud med en

række målsætninger, men meget få konkrete anvisninger på, hvordan den vil opnå disse målsætninger.

Alternativt energi-udspil

Regeringen præsenterede i januar sit energioplæg, En visionær dansk energipolitik 2025, som alle oppositionspartierne har kritiseret for at være for slapt.

– Energipolitikken fastlægges i dag i vid udstrækning af en bred kreds af folketingspartier, alle undtagen Enhedslisten, og der er en fare for, at oppositionspartierne binder sig til en uambitiøs målsætning. Det vil være meget væsentligt, at en ny regering med Socialdemokraterne ikke er bundet op, og derfor er det væsentligt at afsløre regeringens udspil, så det ikke bliver attraktivt for oppositionspartierne at deltage, understreger Rikke Fog-Møller.

Som reaktion på energioplægget foreslog Enhedslistens energiordførere, Per Clausen, at oppositionspartierne samledes om et alternativt udspil.

– Teknologirådet og Ingeniørforeningen i Danmark har dokumenteret, at det er muligt at reducere CO₂-udslippet med 60 % og øge andelen af vedvarende energi til 50 % inden år 2030. Dette bør være et absolut minimumskrav til en energiplan for Danmark, men det vil regeringen ikke være med til. Derfor bør oppositionen gå sammen om en alternativ

plan, som vi vil gennemføre efter et valg. Ellers påtager vi os et medansvar for den kommende klimakatastrofe, sagde Per Clausen.

Et skridt i den retning blev taget, da de fire partiers miljøordførere et par uger senere skrev en fælles kronik om »Vores fælles grønne projekt«, hvor de udstillede regeringens politik og bl.a. krævede en målsætning om mindst 45 % vedvarende energi i 2025 (Politiken 11.2.07).

Reelle nedskæringer

Enhedslisten har selv spillet ud med »22 konkrete skridt på vejen til en klimavenlig energipolitik« (se www.enhedslisten.dk/nyhed.asp?nyhed=10307).

– I forhold til regeringen må vi stille krav om reelle nedskæringer i energiforbruget, siger Rikke Fog-Møller.

– Det skal ikke være markedet, der styrer energiudviklingen. Så sker der nemlig alt for lidt. Staten skal være en aktiv medspiller, give mennesker mulighed for at bruge mindre energi ved at omlægge samfundets energiforsyning og forsyningen med transportmidler.

– Krav om effektivisering skal stilles til virksomheder og landbrug. Landbruget har et særligt ansvar for at mindske udledningen af gasser, der virker som drivhusgasser, og det betyder produktionsomlægninger.

– Og på EU-niveau kan kritikken

Opsigtsvækkende og involverende gadeaktioner kan være et af midlerne til at gøre opmærksom på klimaforandringsproblemerne. Her fra miljødemonstration i Montreal.

ikke lyde skarpt nok. Der hives og trækkes i målsætninger og lige nu er de mest konkrete initiativer at tanke bilerne op med korn og foderstoffer i stedet for benzin, og forsøge at sende CO₂ fra kraftværker ned under havets bund, i udtjente oliefelter eller lignende. Der er ikke enighed om at forpligte sig til noget som helst.

Lokale aktiviteter

– I Enhedslisten er klimapolitikken prioriteret som et af forårets væsentlige områder, men det ligger endnu ikke helt fast, hvilke aktiviteter vi vil lave. Vi regner med at lancere en række konkrete forslag, som er lige til at tage fat på, og forhåbentlig kan vi også sætte gang i noget lokalt, fortæller Rikke Fog-Møller.

– Lokalt kan vi stille krav om, at kommuner og regioner, der opfylder CO₂-målsætninger, også overopfylder dem, ved f.eks. at lave energibudgetter parallelt med de kommunale budgetter og investere mere i kollektiv trafik.

– Man kan lave happenings lokalt, f.eks. et trylle-show: »Sådan får regeringen opfyldt CO₂-målene!« Og man kan stille spørgsmål til, hvad der gøres på arbejdspladsen, eller hvor man nu er.

Klimaaktiviteter i andre lande

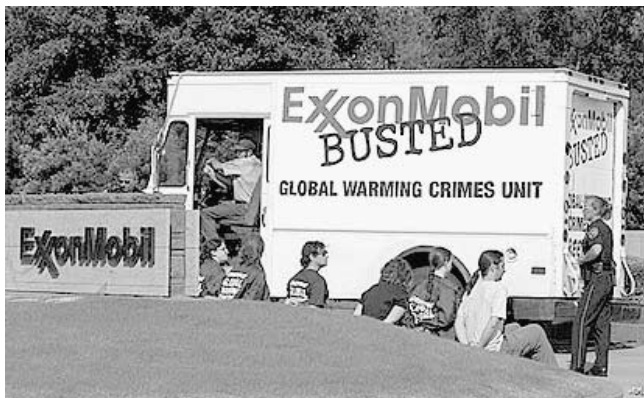
Danske klimaaktivister kan hente inspiration i andre landes bevægelser og hægte sig på internationale aktionsdage. Den 4. november sidste år var der verdensomspændende manifestationer, der opfordrede regeringerne til handling for at imødegå klimaforandringerne, og i London gik op mod 25.000 mennesker på gaden.

Den britiske demonstration fandt sted, efter at Blair-regeringen havde modtaget en alarmerende rapport om klimaforandringerne fra den tidligere cheføkonom i Verdensbanken, Nigel Stern, og kort før en FN-konference om klimaforandring i Nairobi. Demonstranterne krævede en markant indsats fra Tony Blair på konferencen. En del af demonstranterne

startede foran den amerikanske London-ambassade, hvor de opfordrede USA til at slutte sig til Kyoto-protokollen.

Sidste år skrev 130.000 mennesker til deres parlamentsmedlem og krævede en lov om 3 % årlig reduktion af CO₂-udslippet. I Campaign against Climate Change (CCC) lægger lokalgrupperne nu pres på deres byråd for at vedtage måltal for det maksimale årlige udslip af drivhusgasser. De har planlagt en landsdækkende dag for lokale aktioner lørdag den 30. juni.

CCC har også satset på at få involveret fagbevægelsen. De kommunalt ansattes organisation, UNISON, der er landets største fagforening, vedtog på sin kongres sidste år at gå med i CCC og paraplyorganisationen Stop Climate Chaos. UNISON vedtog desuden at føre kampagne mod udbygningen af atomkraftværker, som Labourpartiets ledere ser som en løsning på klimaproblemet. CCC har på sin side startet et netværk af fagforeningsfolk for at udveksle informati-

Oliegiganten Exxon har finansieret kampagner, hvor »videnskabsfolk«, benægter klimaforandringsproblemerne.

oner og erfaringer om, hvad der foregår i de forskellige fagforeninger.

En anden type aktivitet løber af stablen i London den 5. april, hvor oliegi-giganten Exxons hovedkvarter bliver udsat for en 24-timers protest under parolen »Klima-misinformation er folkemord!«, med musik, gadeteater, workshopper og taler. I Frankrig arrangerer klimanetværket Réseau Action Climat-France den 24.

marts en landsdækkende demonstration mod motorveje.

International aktionsdag

Op til EU's forårstopmøde den 8.-9. marts var der protester og aktiviteter i et sidste forsøg på at fastholde, at udslippene af drivhusgasser skal reduceres med mindst 30 % inden 2020. I 13 lande skrev folk under på to meter høje gyldne stjerner, der

symboliserede forskellige former for bæredygtig energi. Stjernerne, som var leveret af netværket Friends of the Earth (Jordens Venner, i Danmark: NOAH), blev samlet til et stort flag uden for EU-ledernes møde.

På verdensplan har FN har indkaldt til en ny runde klimaforhandlinger den 3.-14. december 2007 på Bali i Indonesien. Derfor er der allerede lagt op til en stor international aktionsdag den 8. december 2007: www.globalclimatecampaign.org.

Nogle nyttige adresser:

- Enhedslisten: www.enhedslisten.dk (se »Energipolitik«)
- SF: www.sf.dk (se »Klima«)
- Miljøbevægelsen NOAH: www.noah.dk
- NOAHs klimasider: www.global-klima.org
- Greenpeace: www.greenpeace.dk
- Det Økologiske Råd: www.ecocouncil.dk

DET INTERNATIONALE KLIMAPANEL

Den 2. februar i år udkom den fjerde rapport fra Arbejdsgruppe I under FN's internationale klimapanel (International Panel on Climate Change (IPCC)). Rapporten adskiller sig ikke kvalitativt fra den tredje rapport fra år 2000. Det nye består i, at de mange hundrede forskere, der på den ene eller anden måde har bidraget til rapporten, nu bekræfter deres konklusioner fra 2000 med en større grad af sikkerhed. I stedet for at betragte det som sandsynligt, at menneskelig udledning af drivhusgasser har bidraget til klodens opvarmning, betragtes det nu som meget sandsynligt.

De vigtigste konklusioner er:

- Atmosfærens indhold af drivhusgasser (CO₂, metangas og lattergas) er siden år 1750 steget voldsomt og ligger markant over de niveauer, man har fået kendskab til de sidste 650.000 år ved hjælp af iskerneboringer.

- Denne stigning i drivhusgasser skyldes næsten udelukkende menneskelig afbrænding af fossilt brændstof og intensiv landbrugsdrift. Stigningen i atmosfærens drivhusgasser har været størst i perioden efter 2. verdenskrig og særligt i de sidste ti år.
- Menneskelig udledning af drivhusgasser kan med stor sandsynlighed siges at være årsagen til hovedparten af den globale opvarmning de sidste 250 år. Mens naturlige forhold som ændringer i solaktivitet og vulkansk aktivitet har spillet en meget begrænset rolle.
- Den globale temperatur er steget 0,74 °C de sidste hundrede år, heraf hovedparten de sidste 50 år. Stigningen er kraftigst over land.
- 10 af de 11 varmeste år, der er målt siden 1850, har fundet sted siden 1995.
- Det globale havniveau er steget cirka 20 cm de sidste 100 år, dels som følge af øget afsmeltning af iskap-

perne og dels fordi havene udvides med stigende temperatur.

- Der kan konstateres mere ekstremt vejr i form af blandt andet kraftigere tropiske storme, flere tørkeperioder og mere kraftig nedbør. Rapporten siger dog intet om, hvordan dette hænger sammen med global opvarmning.
- Fortsat udledning af drivhusgasser på nuværende niveau vil med stor sandsynlighed føre til større klimaforandringer i det 21. århundrede, end dem vi har oplevet i det 20. århundrede. Der forventes temperaturstigninger mellem 1,1 °C og 6,4 °C

Mens Arbejdsgruppe I under IPCC arbejder med årsagerne til global opvarmning, så arbejder Arbejdsgruppe II med konsekvenserne af global opvarmning og Arbejdsgruppe III med menneskets muligheder for begrænse den globale opvarmning. Man kan læse resumeer af alle tre arbejdsgruppers rapporter på www.ipcc.ch

Støtte til Hugo Chavez?

– eller til Venezuelas arbejdere og en uafhængig venstrefløj?

AF SAP'S FORRETNINGSUDVALG

Gennem de seneste par år er store dele af verdens venstrefløj blevet stadig mere begejstret for Venezuelas præsident Hugo Chavez – ikke mindst efter hans erklæring på Verdens Sociale Forum i 2005 om at skabe en ny »socialisme for det 21. århundrede i Venezuela« og på baggrund af de konkrete sociale forbedringer i det latinamerikanske land med 25 mio. indbyggere.

Efter en lang og kold tid under de nyliberalistiske vinde er det selvfølgelig også rart at se en statsleder lange ud mod USA, begrænse de rige familiers magt og iværksætte velfærdsprogrammer for det fattige befolkningsflertal – der forståeligt nok også nyder stor tillid til deres statsledere. Senest bekræftet ved præsidentvalget i december, hvor hele 61 % stemte for Chavez og kun 38 % på hans modkandidat.

Men netop derfor er der også al grund til at advare mod den til dels uhæmmede begejstring, der præger mange af hans støtter i ind- og udland. I løbet af det forrige århundrede har vi desværre set det klassiske mønster igen og igen, hvor folkekære og venstrepopulistiske statsledere efter en årrække slår om til sin modsætning – men på et tidspunkt, hvor arbejderklassen står uden uafhængige kamporganisationer og venstrefløjen er ideologisk helt afvæbnet pga. sin mangeårige støtte til regimet.

Som revolutionære socialister

– ikke mindst i den trotskistiske og anti-stalinistiske tradition – er det derfor vores pligt over for de venezuelanske arbejdere, over for venstrefløjen og over for den internationale arbejderklasse at trække en klar klasseselinie op i forhold til Chavez-regimet.

Der er ikke nogen tvivl om, at Chavez i dag fungerer som en katalysator i forhold til tanken om en socialistisk omformning af landet. Men socialisme er ikke en gave, der bliver overrakt til befolkningen af en godgørende diktator. Socialisme er tværtimod rettigheder, som befolkningen selv må være med til at kæmpe frem og forsvare – også imod den til enhver tid siddende præsident og som et bolværk imod enhver form for bureaukratiske eller antidemokratiske tendenser.

Hvis det virkelig skal komme på

Chavez bliver bl.a. kritiseret for at opbygge alliancer med stærkt højreorienterede ledere som den iranske præsident Ahmadinejad.

tale at etablere et nyt, demokratisk og socialistisk Venezuela, vil de følgende elementer være helt afgørende for os at forsvare:

1) Uafhængige masseorganisationer, herunder ikke mindst fagbevægelsen og den demokratisk-socialistiske venstrefløj.

Helt aktuelt retten til at stå uden for Chavez' nye parti »Venezuelas Forenede Socialistiske Parti«, der nu afløser hans gamle valgfront »Bevægelsen for en 5. republik«.

2) For en kraftig udvidelse af demokratiet – og imod enhver indskrænkning.

Dvs. modstand mod at Chavez har fået ret til at udstede dekreter og forsvare for et demokratisk og suverænt parlament. Samtidig må presset for øget arbejderkontrol i produktionen trappes op – og det samme gælder kravet om reelt demokratiske komiteer på lokalplan.

3) For international solidaritet mellem befolkninger og klasser – uforsonlig kamp mod ethvert undertrykkende regime.

Stalins gamle tese om »socialisme i et land« er i dag på alle måder forældet.

Venezuela er kun en brik i det globale magtspil, hvor der er mange faldgruber. Desværre har Chavez offentligt omfavnet bl.a. Hvideruslands præsident Aleksander Lukasjenko – »Europas sidste diktator« – samt den fanatiske og stærkt højreorienterede iranske præsident Ahmadinejad. Selv om denne alliance oplagt skal ses på baggrund af international magt- og oliepolitik, er det alligevel på alle måder forkasteligt – i hvert fald hvis man vil tages alvorligt, når man taler om en ny »socialisme for det 21. århundrede«.

2. februar 2007

Du kan få ugens kommentar fra SAP's forretningsudvalg i din mailbox ved at sende en mail til sap@sap-fi.dk

Skifteholdsarbejderne – snydt igen!

»Skifteholdsinitiativet« har gennem konferencer udtalelser og aktioner sat fokus på skifteholdsarbejdernes forhold. Men de forlig, der nu skal til afstemning giver ikke de nødvendige forbedringer.

AF EBBE RAND JØRGENSEN

Sidste år, lørdag den 28. januar mødtes 123 faglige folk til for at diskutere problemerne omkring skiftehold. Deltagerne kom fra flere forskellige brancher og fagforbund og fra forskellige dele af landet.

Nu skulle der sættes fokus på skifteholdsarbejdernes særlige problemer, som optakt til overenskomstforhandlingerne.

Det var fire københavnske fagforeninger der havde taget initiativet til mødet: 3F Industri og Service, 3F Kastrup, HK Medie og Kommunikation og Metal København afd.1. Alle fagforeninger, hvis medlemmer har skifteholdsproblematikken inde på livet. Men deltagerkredsen var væsentligt bredere end de fire fagforeninger. Og det var ikke bare forbunds- og fagforeningsansatte, der var med. Også de, der har problemerne inde på livet i dagligdagen var mødt op, tillidsfolk og klubbestyrelser.

Tid frem for penge

Der har tidligere været gjort forsøg på at rejse skifteholdsproblematikken i forbindelse med overenskomsterne. En af deltagerne på mødet, Benedikte Toftegård, tillidsrepræsentant for trykkerne på Aller og for-

mand for HK brancheklubben It, medie og Kommunikation, fortæller:

– Det var den grafiske branche der for snart fem år siden begyndte at arbejde koncentreret med dette emne. Vi lavede spørgeskemaundersøgelser, organiserede medlemsdebatter og tog initiativ til flere tværfaglige konferencer.

Vi har hele tiden har været rimeligt afklarede om, at kravene skulle handle om, at generne ved skiftehold skulle kompenseres ved tid frem for penge. Men det har været svært at få CO industri-området til at blive lige så afklaret. Og vi har jo intet at skulle have sagt i overenskomstforhandlingerne. Vores hovedforhandlere i HK Privat ved godt, at de skal satse på vores krav som første prioritet, men de grafiske arbejdsgivere læner sig tilbage og afventer Dansk Industri.

Ved sidste overenskomstforhandling lavede 11 grafiske arbejdspladser en stafet med må arbejdsnedlæggelser. Men vi fik ikke de andre med. Derfor har det været rigtig godt at se så mange Metal og 3F arbejdspladser på banen denne gang. Det tegner godt.

Emnet »Tid frem for penge« var centralt på konferencen. »Vi kræver mindre skifteholdsarbejde« og »Vi

kræver indflydelse på tilrettelæggelsen af det« var de krav som konferencen mandede ud i.

Dermed er tillidsfolkene i nogen grad i modstrid med medlemmerne. Der er faktisk en del af arbejderne, der lægger mere vægt på økonomisk kompensation end kortere arbejdstid.

Helbredsmæssige konsekvenser

Skifteholdsarbejde har store konsekvenser for de berørte. Både helbredsmæssigt og socialt. Det er stærkt nedslidende for kroppen. En uregelmæssig søvnrytme kan medføre øget risiko for en række lidelser. F.eks. opbygger kroppen en række hormoner under nattesøvnen, der forebygger stress og andre, som beskytter imod kræft. Svenske undersøgelser har påvist en øget risiko for kræftsygdomme blandt skifteholdsarbejdere.

Derfor anbefaler folk med lægelig ekspertise at begrænse skifteholdsarbejde. Længden af et natskift bør maksimum være otte timer. Man bør højst have tre nattevagter i træk, og der bør være en passende hviletid mellem to skift, ligesom man bør følge uret ved overgangen, sådan at en nattevagt følger en aftenvagt.

Endelig er det centralt, at de an-

I september strejkede 100 Aller-arbejdere og besatte virksomheden i protest mod ledelsens krav om 12-timers nattevagter.

satte får maksimal indflydelse på tilrettelæggelsen af de skiftende arbejdstider, så der kan tages hensyn til individuelle behov.

Alt dette vedrører ikke kun de 188.000 danskere på skiftehold. Langt flere er berørt af »ubekvemme arbejdstider«, og det drejer sig ikke kun om folk i blå kedeldragt. Inden for servicesektoren mærker flere og flere generne, når det forventes, at telefonopkald kan besvares på alle tider af døgnet. Hele it-sektoren kender problemet, og globaliseringen medfører også en afskaffelse af døgnrytmer, når der skal samarbejdes med folk på den anden side af jordkloden.

Valg mellem pest og kolera

For den enkelte skifteholdsarbejder er der i praksis nogle dilemmaer. Hvordan kan behovet for nogle fornuftige søvnperioder forenes med behovet for at være sammen med familie og venner? Faktisk er der nogle, der foretrækker det sundhedsskadelige natstift fremfor aftenskiftet.

Det samme gælder kravet om at indføre 12 timers skift i stedet for de normale 8 timer. Det kunne betyde flere fridage, men til gengæld en væsentlig større sundhedsrisiko.

Aktioner om arbejdstid

Spørgsmålet om 12-timers vagter har, i følge Bendicte, også været et problem på Aller. Der som et krav fra arbejdsgiverne:

– På Aller Tryk i Tåstrup var vi i september sidste år ude i en ugelang arbejdskonflikt. 100 smede, elektrikere, bogbindere og trykkere opholdt sig på virksomheden døgnet rundt i protest mod nedskæringer i bemandingen og kravet fra ledelsens side om at indføre 12 timers nattevagter henover weekenden. Vores krav var, at weekendarbejde kunne indføres mod en aftale om kortere arbejdstid på nathold. I de sidste aftentimer hen imod konfliktens afslutning fik vi at vide fra HK's top, at nu var både DA og hans Skov Christensen inde over sagen, fordi man under ingen omstændigheder kunne tolerere en sejr for skifteholdsarbejderne inden overenskomstforhandlingerne. Og slet ikke på baggrund af en såkaldt »vild strejke«. Vi valgte derfor at tage spørgsmålet helt ud af forhandlingerne, og vi har den dag i dag stadig ikke noget weekendarbejde på Aller.

Skifteholdsarbejdernes stafet

Underskriftindsamling har været et af midlerne til at udbrede kravene. Et andet har været de utroligt mange

udtalelser, som er blevet vedtaget af klubber og arbejdspladser rundt omkring. Et særligt initiativ er den aktivitetsstafet, som har cirkuleret fra arbejdsplads til arbejdsplads:

– På Aller Tryk besluttede natholdet at bruge vores stafet til selv at reducere arbejdstiden med fire timer.

Vi gør meget ud af at alle udtalelserne fra stafetten hænger på opslagstavlerne rundt omkring på arbejdspladsen, og på væggene, for der er så mange, og de bliver bemærket... også af ledelsen.

Også mediemæssigt har Aller-folkene været om sig:

– Vi har været i DR tv-serien om »arbejdsliv«, i Høje Tåstrups lokalavis, i BT m.m.

Nej til OK '07

Der er endnu ikke indgået forlig for det grafiske område, men forliget på industriens område indeholder stort set ingen forbedringer for skifteholdsarbejdere. De begrænser sig således til indførslen af et helbredstjek for skifteholdsarbejdere. Et krav som også er indeholdt i EU's direktiv om arbejdstid. Et udvalgsarbejde skal arbejde nærmere med dette helbredstjek, og så har parterne lovet, at dette skal tages op igen til næste overenskomst.

Desuden undeholder forliget nogle stramninger omkring varsling af ændrede vagter, så det skal ske med en varsling på fem gange 24 timer. Men reglerne kan fraviges i tilfælde af »akutte hændelser«, f.eks. sygdom eller maskiner, der går i stykker.

Ingen af de centrale krav om begrænsning af skifteholdsarbejde eller indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdstiden er taget med.

Det er bare for ringe, og derfor melder skifteholdinitiativet sig utvetydigt blandt dem, der anbefaler et Nej.

Så der er behov for et fortsat arbejde blandt aktiv faglige folk rundt på arbejdspladserne omkring emnet skiftehold og ubekvemme arbejdstider.

Røde byrødder og slatne pengekasser

At stemme for den mindste forbedring og mod den mindste forringelse har været en ledetråd i venstrefløjens parlamentariske arbejde. Imidlertid sætter den aktuelle politiske situation i høj grad spørgsmålstegn ved, om denne parole altid er en dækkende rettesnor i det kommunalpolitiske arbejde.

AF MARIE LASSEN

Kampen om velfærden er i allerhøjeste grad blevet sat på den politiske dagsorden i de seneste år. I mange byer har vi set aktioner, strejker, blokader og demonstrationer mod angrebene på bl.a. børneinstitutioner og skoler. Strukturreformen og den varslede kvalitetsreform lover yderligere tilbageslag for velfærden. Tilbageslag som vil finindstille fokus på det lokale parlamentariske arbejde, hvor en stor del af velfærden – eller angrebene mod velfærden – bestyres og administreres. Rundt omkring i landet har Enhedslisten et eller flere medlemmer siddende i byråd, Borgerrepræsentation og regionsråd. Medlemmer som forhåbentlig vil komme i fokus, når nye angreb på velfærden sætter ind.

Det er ikke denne artikels mål at diskutere konkrete eksempler – hverken af den positive eller negative slags. Den skal derimod stille nogle mere principielle spørgsmål, som rejser sig, når vi som ræverøde vælges til at vride penge ud af den efterhånden mere og mere slatne pengepung, der af regeringen tildeles kommuner og regioner.

I Enhedslisten har der altid været stor opmærksomhed på, at man som parlamentarisk valgt vil stå i risiko for at lade sig opsluge af det system,

man bliver en del af. At man i højere grad refererer tilbage til systemet end forholder sig til livet uden for de parlamentariske mure. Af samme grund har vi rotationsprincipper og vores parlamentarisk valgte mål, med de beslutninger de træffer, stå til ansvar for partiet som helhed og for vores ledelse i særdeleshed. Ikke desto mindre rejser kampene på velfærdsområdet spørgsmålet, om denne parlamentariske kontrol er nok. Om det ikke kræver langt tættere bånd mellem arbejdet i bevægelserne og det parlamentariske arbejde, hvis vi skal kunne fremme en regulær drivkraft.

Ansvarlig – overfor hvem?

Det grundlæggende spørgsmål, vi må stille os, er: Hvem skal vi være ansvarlige overfor? Skal vi tage ansvar for, at kommunens økonomi hænger sammen? Skal vi være ansvarlige i det politiske spilfægtteri indenfor rådhuset mure? Eller er vores første og fornemmeste opgave at være dybt ansvarlige i kampen for at opretholde og udbygge velfærden, som folk mærker den i dagligdagen – i daginstitutioner, på plejehjem, skoler og uddannelsessteder?

Naturligvis det sidste, vil de fleste af Enhedslistens medlemmer nok svare. Og heldigvis for det. Ikke desto mindre synes dette svar ikke altid at være nok. For hvad nu hvis vi kan

få et forlig, hvor vi undgår de værste onder? Eller hvad nu hvis, vi har bundet vores underskrift op på noget, som viser sig at være noget rigtig skidt? Og sidst men ikke mindst – er det altid nok at undgå nedskæringer? Hvad med ansvaret for at kræve et brud med rammerne for de kommunale budgetter?

Dilemma

Et faktum, som selv borgerlige kommunalpolitikere synes at fatte i disse år, er at de penge regeringen tildeler kommunerne er forsvindende få og at regeringens princip om at holde væksten i den offentlige sektor i ro lammer kommunernes mulighed for at opretholde ordentlig velfærd. Med velfærdsbevægelsen er det efterhånden blevet alment anerkendt i brede dele af befolkningen, at det er i statskassens overskud, at pengene til velfærd skal hentes. Med andre ord er der i dag ikke så langt et skridt som tidligere fra de lokale kampe til en fælles kamp mod regeringen.

På venstrefløjens har vi altid kendt denne sammenhæng. Vi har aldrig haft de helt store illusioner om muligheden for at ændre verden via en plads i et byråd. Vi har vidst, at de kommunale budgetter i bund og grund er et regeringsanliggende, og at en regulær og slagkraftig kamp for bedre velfærd i kommunerne må

Skal Enhedslistens parlamentarikere tage ansvar for fordeling af alt for få kroner?

foregå som en fælles og koordineret kamp mod regeringens politik. Derfor er vores krav til velfærd også rettet mod regeringen.

Ikke desto mindre stiller det os i det dilemma, mellem at undgå de værste nedskæringer og dermed gøre en lille forskel i menneskers liv, og at stille de krav, som kan være med til at gøre den store forskel.

Når mindste forbedring er for ringe

Traditionelt har parolen om at stemme for den mindste forbedring og mod den mindste forringelse været en ledetråd i venstrefløjens parlamentariske arbejde i dette krydsfelt. Den aktuelle politiske situation sætter i høj grad spørgsmålstejn ved, om denne parole altid er en dækkende rettesnor i det kommunalpolitiske arbejde. Der er ingen tvivl om, at i perioder, hvor der ikke findes mobiliseringer sted, kan parolen støtte byrådsmedlemmer til at holde sig på dydens snævre sti og ikke lade sig opsluge af det parlamentariske system. Lige så lidt kan der være tvivl om, at parolen let kommer til at rette sig mod budgettekniske løsninger.

Men betyder parolen også, at vi skal stemme for et politisk forlig, blot fordi det ikke indeholder forringelser, selvom der faktisk er bevægelse på området? Hvis der udvikler sig en

bevægelse, eller vi blot øjner mulighederne for, at der opstår mobiliseringer, må det være Enhedslistens opgave – som organisation såvel som i byråd – at styrke ethvert skridt i denne retning. Hvis vi i en sådan situation indgår forlig der accepterer budgetrammerne, kan vi i værste fald bidrage til at bremse en spirende bevægelse.

En sag for fagbevægelsen

Lidt firkantet sagt er der ingen vej uden om, hvis vi vil reelle velfærdsforbedringer: Det kræver, at vi tænker mindre i parlamentariske budgetløsninger og i højere grad sammenkæder det parlamentariske arbejde med en samlende udenomsparlamentarisk kamp mod regeringen. Det er ikke altid nok at finde løsninger indenfor kommunkassens rammer – også selvom man kan gøre det uden nedskæringer. Der er derimod en særlig pointe i kravet om at bryde disse rammer, fordi det er et krav, som kan være med til at styrke kommende mobiliseringer og samle bevægelsen for velfærd. Det særlige ansvar, der påhviler Enhedslistens byrådsmedlemmer rundt omkring i landet, er ansvaret for at vende sig væk fra budgetteknikken og ud mod potentialet for bevægelse. Det er ansvaret for at stille krav, der bryder med de kommunale budgetrammer

og sætter reelle forbedringer på den politiske dagsorden.

Dette ansvar kan være svært for ikke at sige umuligt at leve op til, hvis arbejdet i byrådet fungerer som en satellit uafhængigt af arbejdet i fagforeninger og bevægelser. For lad det være sagt med det samme: Hverken én, to eller tre byrødder gør det alene. Det er ikke de ensomme helte, vi leder efter her. Netop derfor er det vigtigt, at velfærds spørgsmålet bliver en sag for fagbevægelsen. Og netop derfor er det vigtigt, at Enhedslisten går forrest, i arbejdet med at organisere de kræfter, som ønsker at opbygge en samlet bevægelse for bedre velfærd. Den bedste støtte til byrådsmedlemmers arbejde går ikke nødvendigvis gennem støttegrupper, der diskuterer det parlamentariske arbejde – om end dette arbejde også er vigtigt. Der bedste støtte kan vi derimod bidrage med, ved at være i front, når det gælder organisering og ledelse af mobiliseringer, ved at organisere vores egne kræfter, ved at formulere kraftige kampkrav og bidrage til diskussionen om et politisk alternativ til regeringen.

Marie Lassen er medlem af Enhedslisten og SAP og var aktiv i forældreorganiseringen ved efterårets protester mod nedskæringer i Århus.

Tjeneste med en sag

– eller sager til tjeneste?

Ny journalistisk bog fortæller historien om det politiske politi i Danmark fra afslutningen af Besættelsen og til Sovjetunionens fald. Den gengiver kendte sager og sætter dem i en sammenhæng og giver et – om end beskedent – indblik i Politiets Efterretningstjenestes indre liv og de verdensforståelser, der har vinklet især chefernes syn på virkeligheden.

AF MADS BRUUN PEDERSEN

Agenter og efterretningstjenester har altid indtaget en særlig plads i litteraturen. Hele genrer er det blevet til; Agent 007-James Bond for nu blot at nævne et af ikonerne, som vel næppe nogen biografitinteresserede kan have overset. Hurtige biler, smarte kvinder og fascinerende stunts er faste ingredienser i heltens kamp mod »det onde«, og trods besværligheder, modstanderens ufine tricks og næsten uovervindelige ressourcer, vinder agenten til sidst.

I den lidt mere raffinerede ende af genren finder man romaner i stil med John le Carrés, hvor helten er en anderledes tør og bogholderagtig type, end James Bonds pågående og kvindebedårende ditto. I denne genre nærmer man sig den historiske virkelighed i den forstand, at det drejer sig om tiden under Den Kolde Krig, hvor Sovjet var vestens fjende nr. 1, og agenternes indsats gjaldt forsvaret af friheden og demokratiet.

Endelig er der en genre i litteraturen, som i dokumentarjournalistisk stil søger at løfte sløret for, hvad der

foregår i disse tjenesters skygge. Det er i denne kategori, Hans Davidsen-Nielsens seneste bog om Politiets Efterretningstjenestes (PET) aktiviteter i Danmark under Den Kolde Krig skal placeres.

Dagbogsotatet

Hen over 400 sider forsøger forfatteren, som i dag er journalist på Politiken, men som også har skrevet om efterretningstjenestens virksomhed, mens han var ansat på Jyllands-Posten, at give et billede af det hemmelige liv i denne del af statsapparatet.

Det var på dette blad, hans interesse for emnet blev grundlagt tilbage i 1998. I det år skete en eksplosion af fornyet interesse for PET's aktiviteter. Interessen kom i kølvandet på afsløringerne i TV2 den 1. og 3. marts samme år af nu afdøde PET-agent Anders Nørgaards aktiviteter på venstrefløj og i fagbevægelsen i begyndelsen af 1980'erne. I forbindelse med den fornyede interesse, var Davidsen-Nielsen på jagt efter, hvad der måtte være af ubeskrevne historier. Det var i den forbindelse,

at han ved læsning i daværende konservative justitsminister Knud Thestrups omhyggelige dagbogsnotater faldt over en sætning, som vakte hans interesse: ministeren beretter her om, at ingen mindre end den daværende chef for PET, Arne Nielsen, har undermineret den ellers højtideligt afgivne regeringserklæring fra 1968. Den siger, at befolkningen ikke længere skal kunne registreres i PET's arkiver alene på grund af politisk overbevisning. I hvert fald kunne ministerens notat tyde på, at noget ikke var gået for sig helt efter bogen:

»I den forgangne uge indberettede Skat-Rørdam, at han havde opdaget, at Arne Nielsen havde ladet den del af Efterretningstjenestens kartoteker, der blev tilintetgjort som følge af regeringsbeslutningen, mikrofotografere og opbevare i en forseglet pakke i den danske ambassade i USA. Jeg gav straks ordre til, at pakken straks skulle destrueres...«.

Politisk modstand og indblik

Notatet blev til en historie, som havnede på forsiden af Jyllands-Posten. Den var medvirkende til, at der kom

skub i den politiske proces om ned-sættelse af en kommission til undersøgelse af PET's aktiviteter, en proces, som var sat i gang under valgkampen i 1998. Efter TV2-programmerne havde daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen lovet, at »hver en sten vil blive vendt«. Men der var politisk modstand. Fra løftet under valgkampen gik månederne uden udvikling i sagen. Men Hans Davidsen-Nielsens historie bidrog til at få skred i sagen. Loven blev omsider vedtaget, og nu har PET-kommissionen arbejdet i otte år, og endnu uden nogen endelig dato for afslutningen af undersøgelsen.

I mellemtiden har forskellige bøger fundet vej til læserne med interesse for politiets lyssky virksomhed. Davidsen-Nielsens bog er blot det seneste eksempel i rækken. Det særlige ved den er, at forfatteren har haft adgang til dele af efterretningstjenestens arkiver, og det har bidraget til at give et indblik i tjenestens aktiviteter. Men hvis man håber, at der hermed er mulighed for at få »sandheden« om PET på bordet, bliver man skuffet, og det er næppe forfatterens skyld. Helt i tråd med linjen om at give så begrænset en tilståelse af uomgængelige fakta som muligt (sådan som tv-afsløringen af agenten Anders Nørgaards aktiviteter havde tvunget PET til i 1998, hvor man måtte vedgå at have haft en spion i Socialistisk Arbejderparti til overvågning af partiets medlemmer og aktiviteter) er der næppe heller blevet åbnet mere for arkiverne for Davidsen-Nielsen, end det har været strengt nødvendigt.

Bogen er anlagt som tjenestens historie opdelt efter de skiftende PET-chefers regeringsperioder, og dækker

tiden fra afslutningen af besættelsen i 1945 til 1993, og dækker således stort set samme tidsrum, som PET-kommissionen skal afsøge. Ud over arkivstudier bygger forfatteren på ganske omfattende interviews med nøglepersoner fra tjenesten, og åbne kilder såsom avisartikler, bøger, rapporter og andet materiale. De sager, der behandles, har i al væsentlighed været beskrevet i forvejen i offentligheden, enten i pressen eller i bøger.

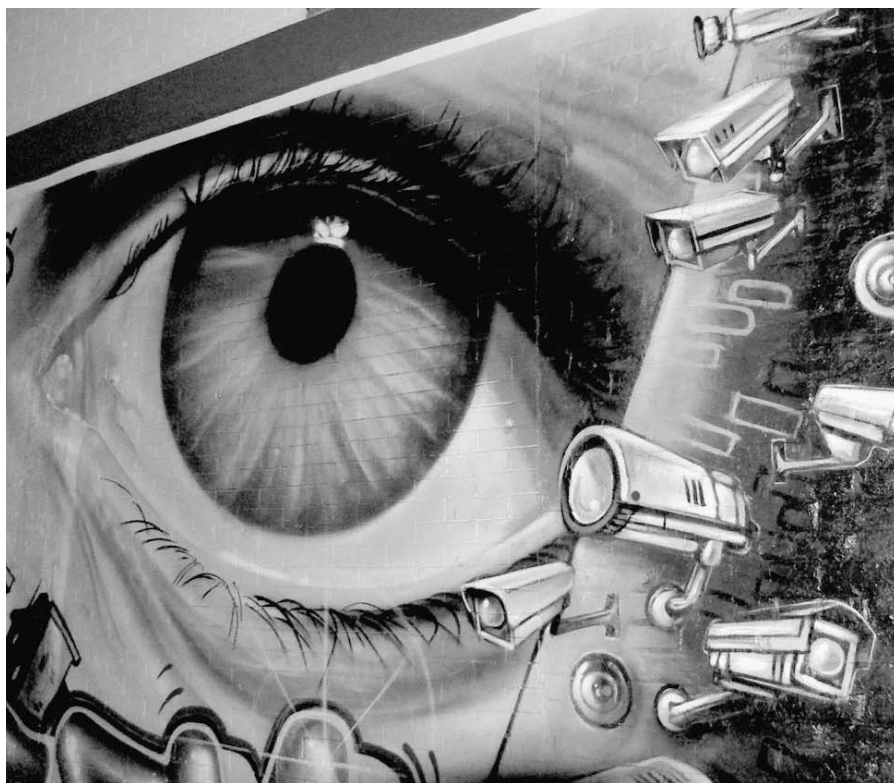
Kommunistfrygten

Det rigtigt interessante er de indblik, man får i de skiftende chefers opfattelse af deres job og syn på den verden, de har handlet i. For de tidlige chefer, har det været frygten for kommunismens danske tilhængere, der har styret indsatsen og valget af midler. Her har registreringerne af folk primært med venstreorienterede eller kommunistiske synspunkter været opfattet som centralt, ja måske som de vigtigste, redskaber.

Hvis man skal forstå, hvordan PET-chefer (og givetvis også andre ansatte) i 1950'erne, 60'erne og 70'erne har følt det som et overgreb på sine arbejdsmetoder og som potentielt landsskadelig virksomhed at skulle droppe disse registreringer, så får man i bogen et lille indblik i den lejrpsykologi, der trivedes på daværende tidspunkt.

Men også kun et indblik, som afspejler, hvor forholdsvis forenklet et syn på venstrefløjens forskellige grupper, der har trivedes i efterretningstjenesten. De finere »franske« detaljer i forskellighederne mellem venstrefløjens grupper har man i tjenesten ikke helt haft styr på – og det skal da medgives, at det heller ikke altid for folk på venstrefløjen har været nemt at skelne mellem fraktion a, gruppe b eller strømning c.

Bogen er velskrevet, og på sine forudsætninger tegnes der et billede af en efterretningstjeneste, som har haft sine succeser, selvom den helt

Bogen giver et indblik i den lejrpsykologi, der trivedes i 1950'erne og 60'erne og 70'erne – den kolde krigs storhedstid.

Påskeseminar

Hvorfor dog det?

VOXPOP. Hvorfor bruger godt hundrede børn og voksne en del af deres påskeferie på at tage på seminar med SAP? Socialistisk Information har spurgt et lille udsnit af sidste års deltagere om, hvad der driver dem.

**SVEND VESTERGAARD,
SOCIALRÅDGIVER, ÅRHUS**

Hvad er godt ved SAP's Påskeseminar?

– Det bedste ved SAP's påskeseminar er, at der er tre parallelle workshops. Det betyder, at man som regel kan finde et interessant emne. Og samtidig bliver der mere plads til den enkelte deltager i diskussionerne, fordi man sidder i mindre grupper.

De seneste år har der også været nogle rigtig gode kulturarrangementer, f.eks. en debat med en rapper sidste år, hvor det samtidig bliver politisk. Den blanding af det kulturelle og det politiske kan jeg godt lide.

Hvad står som særlig godt?

– Allerbedst er de fyndige afslutninger, hvor man bliver tændt på de kommende kampe. Sidste år sluttede seminaret med, at Jørgen Arbo-Bæhr gennemgik forløbet med velfærdsreformerne, så gav han en pep-talk om planerne for 17. maj – og efter seminaret gik vi ud og udførte dem. Med stor succes, for øvrigt.

Jeg plejer at sige, at man ikke kan sammenligne Påskeseminaret med f.eks. Enhedslistens sommerlejr, fordi du har noget helt andet konkret med hjem fra Påskeseminaret.

Selvom Enhedslistens sommerlejr var rigtig god sidste år, så er der et helt andet fokus på handling på SAP's Påskeseminar.

Hvad ser du mest frem til i år?

– Det hele, sådan set. Men jeg håber særligt, der kommer et godt rum til teenagerne. Jeg plejer altid at have mine børn med, men nu er de to voksne, så jeg har kun min 16-årige søn med i år. De unge skal have lidt plads, så de kan være sig selv.

**STEFFEN SØRENSEN,
KLEINSMED-LÆRLING
ASSENS**

Hvad er godt ved SAP's Påskeseminar?

– Først og fremmest var der en masse interessante debatter, som jeg fik meget ud af. Men derudover var jeg også med for første gang sidste år, og jeg fik en utrolig god modtagelse, selvom jeg næsten ikke kendte nogle af de andre. Folk var meget åbne, flinke og gode at snakke med.

Hvad fik du med hjem fra seminaret?

– Jeg fik en masse energi. Jeg var nærmest helt opløftet, da jeg kom hjem. Og så fik jeg også en masse gode argumenter.

Hvad ser du frem til i år?

– Jeg glæder mig til at få diskuteret en masse politik. Og til at møde nye mennesker, selvfølgelig. På programmet er der et punkt om overenskomsten, som jeg gerne vil høre mere om. Jeg er selv i lære som klejnsmed, men jeg har ikke kunnet følge så meget med, fordi jeg har gået og forberedt

min svendeproeve. Og så glæder jeg mig også til at høre mere om Latinamerika, der også er på programmet.

I det hele taget er det godt, at man kan have diskussioner med ligesindede, hvor udgangspunktet ikke er, at man er uenige om alting.

**LONE DEGN,
PÆDAGOG, MALLING**

Hvad er godt ved SAP's Påskeseminar?

– Jeg kan godt lide, at Påskeseminaret er en blanding af politik og familietradition, hvor man kan have ungerne med. Faktisk er det børnene, der kræver, at vi skal af sted. De har fået venner blandt de andre børn, som de kun ser den ene gang om året. Og sådan er det egentlig også for de voksne – der er da mange, jeg næsten kun ser på Påskeseminaret.

Og så synes jeg altid, der er en god blanding af nye og gamle deltagere, så selv gengangere får noget nyt med hjem.

Hvad var det bedste sidste år?

– De mest spændende oplæg er dem, hvor det er folk, der virkelig ved noget og fortæller om noget, de har specialiseret sig i.

Jeg synes også det er fedt, at vi virkelig eksperimenterer med formerne, så det ikke bare er foredrag.

Hvad tog du med hjem fra sidste seminar?

– Det, der har sat sig bedst fast, er de lidt mere filosofiske diskussioner. F.eks. en vi havde om religion. Det er sådanne spørgsmål, er ikke er tid til at behandle ordentligt i dagligdagen. Det giver virkelig noget, som er svært at få andre steder.

*Se bagsiden for mere info om
Socialistisk Påskeseminar 2007!*

Politikerne ignorerer den offentlige mening

Regeringskrisen i Italien om USA-baser og Afghanistan afspejler en voksende kløft i Europa mellem herskerne og de beherskede.

REGERINGSKRISEN

Efter en uges regeringskrise har Romani Prodi gendannet sin regering efter en ny tillidsafstemning i senatet den 28. februar. Regeringen gik af, da den led nederlag i en afstemning (om bl.a. støtte til udvidelsen af amerikansk militærbase i Italien og krigsdeltagelse i Afghanistan) i Senatet, hvor regeringen kun har en stemmes flertal.

Medvirkende var, at senator Franco Turigliatto (medlem af Fjerde Internationale og af venstrefløjsgruppen »Kritisk Venstre») undlod at stemme for. Turigliatto er efterfølgende ekskluderet fra Rifondazione Comunista. Han har meddelt, at han nedlægger sit mandat som senator. Begæringen bliver dog ikke godkendt før en ny vigtig afstemning om Afghanistan i slutningen af marts, hvor han vil stemme imod.

Se også www.internationalviewpoint.org, hvor Turigliatto bl.a. forklarer, hvorfor han stemte ja til regeringen i den seneste tillidsafstemning.

AF TARIQ ALI

Staterne i Vesteuropa bliver ved med at modsætte sig en harmonisering. Samme dag som rækken af antikværede karrieremagere, der kandiderede til posten som næstformand i New Labour blev offentliggjort – hvor alle retfærdiggjorde hans eller hendes groteske beslutning om at støtte krig og besættelsen af Irak, så faldt den mindre end et år gamle italienske centrum-venstre-regering efter en debat om udenrigspolitik i det øverste parlamentskammer.

Prodis fald

Her var det ikke Irak, som var på dagsordenen. I modsætning til New Labour (beskyttet af en udemokratisk valglov og parlamentsmedlemmer, som er uberørte af lidelserne i Irak), så er hele den italienske venstrefløj og 80 % af befolkningen imod den krig. Uenigheden handlede om to spørgsmål: Operation Enduring Freedom – den satiriske egenbeskrivelse af NATO's besættelse af Afghanistan – og udvidelsen af USA's militærbase i Vicenza i det nordlige Italien.

To venstreorienterede senatorer stemte imod regeringen (den ene undlod, red.) i det italienske Senat, efter at premierminister Romano Prodi og hans udenrigsminister, Massimo D'Alema, havde gjort afstemningen til et spørgsmål om tillid til regeringen, med argumentet at Afghanistan var en legal krig, fordi den var støttet af FN. Prodis

argumenter formåede ikke at overbevise de to senatorer. Han kunne dog stadig vundet, men tre af de syv såkaldte livstidssenatorer undsagde ham også. En af dem lå i sengen med influenza. Giulio Andreotti (tidligere premierminister og en af de mest korrupte) undlod, fordi han var utilfreds med bøsse-ægteskaber, og Ferrari-designer Sergio Pininfarina, som blev transporteret til Senatet i regerings-limousine fra lufthavnen, undlod også. Muligvis ved en fejltagelse, da han er en yderst sjælden gæst i Senatet.

Som resultat heraf trådte en svækket Prodi – den besindige talsmand for et umådeholdent borgerskab – tilbage.

Dalende popularitet

Hans popularitet var allerede for nedadgående, ligesom hos hans nyliberale finansminister Tommaso Padoa-Schioppa, hvis forsøg på at indføre korttidskontrakter for arbejdere, også har splittet regeringen. Faktisk deltog mange af dens støtter og enkelte ministre i protesterne til forsvar for et universelle, offentligt finansierede sociale ydelser i november sidste år.

Kunne det tænkes, at de selv ønskede at blive stemt ned for at kunne gendanne koalitionen ved at tiltrække et moderat centrum-højreparti og droppe de gendannede kommunister i Rifondazione? Det er en risikabel operation, især da Rifondazione's leder Fausto Bertinotti (begejstret over at være udnævnt til for-

mand for Parlamentet) har skubbet sine principper godt og grundigt ind under gulvtæppet.

Ekskluderet

Da Prodi blev bedt om at danne en ny regering sidste fredag, insisterede han på, at alle partierne i hans centrum-venstrekoalition skulle underskrive 12 punkter, heriblandt nyliberale »reformer« og ubetinget støtte til hans udenrigspolitik, men – på mystisk vis – ikke ret til ægeskab for bøsser. Bertinotti skrev under uden tøven og beordrede hans indpisker i Rifondazione til at fjerne den afvigende senator Franco Turigliatto fra partiet uden videre snak (ironisk nok var det den samme indpisker, Guidod Cappeloni, som ekskluderede mindretallet i Manifestogruppen fra det gamle kommunistparti i 1969).

Forbud mod fredsdemonstration

Og alt dette i lyset af en endeløs intrige vendt mod den regerende koalitions politik fra dele af Prodis egen centristiske politiske basis. Kun en uge før krisen brød ud, havde Prodi utvetydigt forbudt alle medlemmer af regeringen at deltage i masseprotesten mod udvidelsen af Vicenza-militærbasen. Krisen på venstrefløjen er nu helt åben. 62% af italienerne og 73% af regeringens egne vælgere mener, at de italienske styrker bør trækkes ud af Afghanistan. Som centristiske politikere andre steder, så er Silvio Berlusconi, Prodi og D'Alema enige om at ignorere den offentlige mening efter behag. Hvis det ikke var

MØD AURORA DONATO PÅ SAPS PÅSKESEMINAR

På SAP's påske-seminar bliver der rig mulighed for at høre mere om udviklingen i Italien. Aurora Donato er med i venstrefløjens fraktion »Kritisk Venstre«, ligesom senator Franco Turigliatto. Han er nu ekskluderet af Rifondazione, fordi han undlod at stemme for regeringens krigspolitik.

Kritisk Venstre overvejer i øjeblikket, om det er muligt at arbejde videre som en del af Rifondazione, men afventer under alle omstændigheder parlamentets afstemning om Afghanistan i slutningen af marts.

Aurora taler om krisen på den italienske venstrefløj på SAP's påske-seminar. Se bagsiden for mere information om program og tilmelding til påske-seminaret.

for fraktionelle splittelser omkring andre spørgsmål (især beskyttelse af venner og korrupte kommissioner), så ville oppositionen have stemt sammen med Prodi.

USA-kritik ikke kun fra venstre

Det er en fejl, hvis man tror, at modstanden mod USA's stormagtseven-tyr udelukkende kommer fra venstrefløjen. Den positive respons på Europa-Parlamentets rapport om 1.245 hemmelige CIA-flyvninger fra Europa, kom også fra centrum-høj-repolitikere. Gijs de Vries, EU's anti-terror-tsar og, indtil for nylig, indædt pro-Washington, træder tilbage i marts, fordi han har »mistet troen« på sine amerikanske partnere. Sergio Romano, en ledende centrum-høj-refigur, erklærede offentligt, at han var imod alle USA-baser på italiensk jord. Hvorfor? »Vi ved udmærket, at amerikanerne brugte deres baser i Djibouti til at angribe al-Qaida i Etiopien i år ... Hvis de beslutter at angribe Hizbullah, Gud forbyde det, vil de bruge italienske baser til formålet. Og vi vil ikke få det at vide på forhånd. Vi får det at vide dagen efter. Og man bliver medskyldig i denne type handlinger.«

Prodis 12 punkter ufortalt, italiensk politik forbliver skrøbelig: Prodi står over for en ny knivskarp tillidsafstemning og – hvis han overlever den – en ny afstemning om Afghanistan i slutningen af marts.

Råddenskab

Stormændene fra centrum-venstre og centrum-højre stinker af råddenskab. Men det er ikke kun en italiensk syge. Det faktum, at Rifondazione bøjer sig for en konsensus med Washington til gengæld for nogle ministerposter, afspejler et meget større problem.

I stigende grad blæser den officielle politik i Vesten på den folkelige mening. Storbritannien er et slående eksempel. Massiv modstand mod Blairs krige og udskiftningen af Trident-atom-missilssystemet finder stort set intet ekko i parlamentet. Kun 12 Labour-medlemmer formåede at stemme for en undersøgelse af det britiske engagement i Irak. Det er den voksende afstand mellem herskerne og de beherskede, som truer demokratiet og som fører til desperation.

Kommentaren blev bragt i det britiske dagblad The Guardian den 27. februar. Oversat af Åge Skovrind

IRAK

Ny olielov baner vej for privatisering

Den irakiske regering vedtog i slutningen af februar en ny olielov, som vil give udenlandske selskaber de langtidskontrakter og lovmæssig sikkerhed, som de har ventet på. Derimod skaber loven bekymring blandt irakiske fagforeninger og internationale solidaritetsaktivister, som siger, at olieproduktionen bør forblive på irakiske hænder.

Uafhængige analytikere og faglige grupper har også kritiseret processen for lovens tilblivelse og har advaret om, at loven tilgodeser udenlandske selskaber i en sådan grad, at den kan føre til skærpede politiske spændinger og medvirke til mere ustabilitet.

F.eks. siger loven, at op til to tredjedele af Iraks kendte oliereserver vil blive udvundet af multinationale firmaer i henhold til kontrakter, som gælder i 15-20 år. Denne politik vil udgøre en kovending for den irakiske olieindustri, som har været en of-fentlig sektor i mere end tre årtier, og vil være et brud med gængs praksis i Mellemøsten.

Ifølge lokale fagforeningsledere vil en overdragelse af ejerskabet til udenlandske selskaber give et påskud til at fortsætte USA's besættelse med henvisning til, at disse selskaber har brug for beskyttelse.

Faglige ledere har klaget over, at de på linje med andre civile borgergrupper blev udelukket fra forberedelsen af loven, trods at USA hævder at der er skabt et fungerende demokrati i Irak.

I henhold til de produktions-de-lingsaftaler, som den nye lov lægger op til, vil selskaber ikke blive underlagt de irakiske domstole i tilfælde af konflikt. Ejerskabet af oliereserverne

vil formelt fortsat være i statens hænder, men kritikere hævder, at det i praksis ikke vil være tilfældet.

www.ipsnews.net

EU

Flere fattige

En officiel EU-rapport fra slutningen af februar slår fast, at hver sjette EU-borger lever under fattigdomsgrænsen.

EU-rapporten definerer fattigdomsgrænsen som 60 % af et lands medianindkomst – det, som den »midterste« borger tjener, hvis borgerne rangordnes efter indtjening. Tallet fortæller dermed, hvor stor uligheden er i et land.

EU-rapporten placerer Sverige som det land, der har mindst fattigdom. Her er det 9 %, mens Danmark har 12 % under fattigdomsgrænsen. I toppen ligger Litauen og Polen med 21 %.

Ifølge rapporten er det 10 % af EU's befolkning, som tilhører en husstand, hvor ingen medlemmer er i arbejde. Arbejdsløsheden blandt unge er på 40 %.

Med henvisning til EU's Lissabonstrategi fra 2000, som skulle skabe vækst og beskæftigelse i Europa, kommenterer Fintan Farrell, direktør for det Europæiske Netværk mod Fattigdom, rapporten med disse ord: »Syv år efter Lissabon er niveauet og omfanget af fattigdom og ulighed vokset i de fleste lande.«

Vismændene i Det Økonomiske Råd bruger 50 % som fattigdomsgrænse. Med den målestok nåede de sidste frem til, at 165.000 danskere er fattige. Det er 30.000 flere end for 8 år siden.

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

USA – VIETNAM

Symbolsk erstatning for Agent Orange

Gennem sin vietnamesiske ambassadør har Bush-regeringen meddelt, at den vil støtte 40 % af en undersøgelse til en million dollar, som skal finde ud af, hvordan man kan fjerne forurening fra en tidligere amerikansk militærbase i Vietnam, som er forurenet med dioxin. Dioxin var en hovedbestanddel i sprøjtemidlet Agent Orange, som Washington brugte i stor stil under Vietnamkrigen fra 1961 til 1971.

Undersøgelsen vedrører kun denne ene base. Der eksisterer mindst to andre forurenede baser og omkring 50 andre dioxin-forurenede »hot spots«

I dag lever der over 3 millioner ofre for Agent Orange-forgiftning, som lider af sygdomme og alvorlige misdannelser.

Bidraget fra USA er ikke et udtryk for, at USA har indvilget i at tage ansvar for disse ofre. Under fredsforhandlingerne i Paris i 1973, som afsluttede det direkte USA-engagement, lovede Nixon-regeringen en hjælpepakke på 3,5 mia. dollar over fem år. Men ingen af disse penge er nogensinde betalt.

Derimod er over 30 kemiske virksomheder, som den daværende amerikanske regering hyrede til at sprøjte Agent Orange, blevet sagsøgt af deres vietnamesiske ofre ved en domstol i USA. Sagen startede i

januar 2004, men blev afvist i starten af 2005. En appelsag forventes at starte meget snart.

VietNam News rapporterede den 30. januar, at Bob Feldman, en amerikansk Vietnamveteran, som led af skader fra Agent Orange, har givet 50.000 dollar til hjælp for dioxinofre i Vietnam. Feldman modtog 30.000 dollar fra den amerikanske regering før hans død i maj sidste år.

<http://www.greenleft.org.au>

NICARAGUA 1

Ortega halverer sin løn

Nicaraguas nyindsatte præsident, Daniel Ortega, har overrasket mange kritikere ved at beordre en kraftig nedskæring på lønningerne til ham selv, sine statslige embedsmænd og medlemmer af regeringen. Ingen får lov at tjene mere end knap 19.000 kroner om måneden, hvilket indebærer næsten en halvering af lønnen. Ortega skærer sin løn med 60 %.

At rydde op i de lyssky lønninger og korruptionen var et Ortegas valglofte, som mange mødte med himmelvendte øjne, med tanke på, hvordan Ortega og FSLN tidligere har raget til sig sammen med Partido Liberal Constitucionalista (PLC). For nylig afdækkede en rigsrevision, hvordan tidligere ledere har lagt beslag på penge fra lån i internationale finansinstitutioner – penge, som i regnskabet er bogført som statsgæld.

NICARAGUA 2

Gratis uddannelse

Den sandinistiske regering har besluttet at afskaffe al betaling for indregistrering, skolemateriale og andre udgifter i det offentlige uddannelsessystem.

Næsten en million børn er udelukket fra undervisning, fordi deres forældre ikke har haft råd til at betale for skolegangen. Planen er, at alle disse børn nu hurtigt skal ind i det nationale skolesystem. 900 nye lærere skal ansættes, og personer uden lærereksamen skal om nødvendigt træde til for at støtte undervisningen.

Sundhedsministeriet har også besluttet, at patienter ikke længere skal betale for medicin, lægeundersøgelser eller operationer i det offentlige sundhedssystem, skriver Prensa Latina. Men efter at en lov, som kriminaliserer alle aborter, blev vedtaget sidste år, og som fik støtte fra sandinisterne trods hård kritik fra menneskerettighedsorganisationer, risikerer læger at blive anklagede, hvis de behandler kvinder med skader efter illegale aborter.

VERDEN

Flere i fagforeninger

Antallet af fagligt organiserede vokser på verdensplan. Det viser en ny opgørelse fra netværket New Unionism (NU).

– Den virkelige udfordring for fagbevægelsen er ikke at forhindre en kollaps, men at finde en strategi for vækst og indflydelse i en tid, hvor potentialet for faglig organisering er større end nogensinde. Det skriver Peter Hall-Jones i en artikel på netværkets hjemmeside.

Han bygger på en grundig gennemgang af en række statistikker. Især har han brugt tal fra FN's arbejdsorganisation ILO og det europæiske institut EIRO. Tallenes tale er klar: Fra 1998 til 2003 voksede medlemstallet i fagforeningerne i de fleste lande, hvor der findes pålidelig statistik.

ILO er den eneste instans, som fører grundig international statistik, men deres tal er ikke opdateret siden 1997. Alligevel er det lykkedes New Unionism at fremskaffe sammenlignelige tal fra 39 lande. Af disse havde 23 lande (59 %) et stigende antal fagforeningsmedlemmer i perioden 1998-2003.

Et reelt problem er, at mange lande har faglige organisationer af tvivlsom karakter.

NU problematiserer selv, at de har medtaget Kina i talmaterialet, og at fagbevægelsen der ikke normalt bliver anset for at være tilstrækkelig uafhængig af staten til at kunne regnes som en reel fagbevægelse. Men tallene er gigantiske. Fra 1998 til 2003 voksede antallet af organiserede i Kina fra 89 til 133 millioner, en stigning på 50 %.

En anden udfordring ligger i at fortolke tallene fra Østeuropa, hvor faglig organisering er gået fra at være mere eller mindre obligatorisk til at være frivillig, samtidig med at landene har omlagt deres økonomi dramatisk. Både Bulgarien, Letland, Polen og Slovakiet har en kraftig nedgang i antallet af fagligt organiserede på mellem 28 og 40 %, og det genforenede Tyskland har en nedgang på 9,23 %.

For Europa er væksten 3,6 %. I Danmark er noteret en minimal nedgang.

Samtidig med at antallet af fagforeningsmedlemmer vokser, sker det samme for antallet af lønarbejdere. Og antallet af arbejdsløse. En vigtig pointe er derfor, at væksten i arbejdsstyrken kan føre til, at %delen af fagligt organiserede går ned, selv om det absolutte tal vokser.

www.klassekampen.no og
www.newunionism.net

ETIOPIISK INVASION MØDER MODSTAND

Med angrebet på Somalia har USA åbnet den tredje front i krigen mod den såkaldte terror.

AF VAGN RASMUSSEN

»Jeg er meget lykkelig,« sagde EU-kommissæren Louis Michel i Mogadishu den 20. december 2006. Michel var kommet til Mogadishu med et tilsagn fra den meget svage somaliske overgangsregering om betingelsesløse forhandlinger med Unionen af Islamiske Domstole (UID), og nu havde han også fået et tilsvarende tilsagn fra UID.

Michel var på dette tidspunkt overbevist om, at konflikten i Somalia kunne løses på en fredelig måde.

Men så fik Bush-administrationen en julegave foræret af Etiopien, som Associated Press skrev. Uden selv (i første omgang!) at løse et skud – for Bush måtte tage hensyn til den krigstrætte stemning i den amerikanske befolkning – så gik den etiopiske hær ind i Somalia med overvældende styrke. Overfor etiopiske tanks, krigsfly og bombemaskiner kunne pjaltehæren fra de islamiske styrker ikke stille meget op – i de

mere åbne områder, hvor USA og Etiopien kunne udnytte deres satellit-overvågningssystem.

Minder om Vietnam

Efter en symbolsk modstand i omegnen af den midlertidige hovedstad Baidoa og en tilsvarende symbolsk kamp i omegnen af havnebyen Kismayo i det sydlige Somalia trak hovedstyrken for UID sig tilbage til de uigennemtrængelige jungleområder i nærheden af den kenyanske grænse, mens den overlod de fleste af sine våben til klanledere i Mogadishu og i de store byer, bortset fra – naturligvis – at man også efterlod en del våben i hænderne på sine egne tilhængere.

Her stod krigens bagmand USA over for et terræn, der minder om terrænet i Vietnam. Den amerikanske flåde med hangarskibet Dwight D. Eisenhower blev trukket til området og hensynsløse bombardementer med helikoptere, jagerfly og AC-130 flyvende fæstninger blev indledt. Men det var ikke nok til at drive »is-

lamisterne« ud af området, så også amerikanske marineinfanterister blev sat ind.

Godkendt af FN

Det foreløbige resultat var, at hundreder af civile blev dræbt, og at omkring 15 marinesoldater blev taget til fange af UID's styrker. Den amerikanske hær har nu fået det problem at få dem løsladt igen – uden at det fremgår alt for klart, at det er nødvendigt med forhandlinger med de forkætrede islamister.

Det amerikanske angreb blev godkendt af FN's Sikkerhedsråd, fordi man sagde, at man var ude efter at ramme medlemmer af Al-Qadea, men indtil nu har man ikke fanget nogen.

Somalia – »en model«

Når det gælder Bush-administrationens hovedbeskæftigelse: »krigen mod terror«, er det ikke det amerikanske udenrigsministerium, men derimod Pentagon – der fastlægger linien.

Hvad krigen »mod terror i Afrika« angår, har Pentagons generaler erklæret, at den måde, man har håndteret det somaliske problem på, vil blive en model for andre interventioner i Afrika. Hovedindholdet i denne strategi er, at man så vidt muligt betaler andre for at føre sine krige, som man også har betalt for den etiopiske hærs opbygning og en stor del af om-

STS MOBILISEREDE I NAIROBI

Vagn Rasmussen deltog som repræsentant for STS-International Solidarity i Verdens Sociale Forum i Nairobi i slutningen af januar. Bl.a. blev der arrangeret en workshop om krig og fred på Afrikas horn – et emne, som blev brandaktuelt med den etiopiske invasion af Somalia.

På mødet blev etableret et netværk »USA out of Somalia« med over 100 mailadresser. I alt deltog omkring 45.000 i World Social Forum.

kostningerne ved selve interventionen.

Kampen imod afrikansk »terrorisme« vil blive ledet fra den nye amerikanske overkommando i Afrika som ligger på en base i Djibouti, hvorfra man tidligere bombede Irak, og hvor man oprettede Joint Task Force – Horn of Africa, som ifølge AP var navnet for »Bush-administrationens stille krig imod islamiske terrorister på Afrikas Horn«.

Men uanset den amerikanske strategi er det en kendsgerning, at man med angrebet på Somalia har åbnet den tredje front i krigen mod den såkaldte terror.

Total forandring af situationen

Det stærke amerikanske engagement og det etiopisk-amerikanske angreb på Somalia har med et slag forandret situationen på Afrikas Horn.

Den meget upopulære somaliske overgangsregering føler sig overmodig. Den har bl.a. indført nye anti-terrorlove, der betyder, at alle, der »ødelægger fredsmulighederne«, vil blive betragtet som terrorister, og at de risikerer »henrettelser, tab af ejendom, livsvarigt fængsel eller deportation«. Den kenyanske regering har rettet sig fuldstændigt ind efter USA og Etiopien, og den har allerede fanget 94 formodede terrorister i Kenya, som den har deporteret til Somalia, hvor ingen kender deres skæbne.

Det er en linie, som også gør det meget vanskelig for medlemmer af STS Somalia (se note) at vende tilbage til Mogadishu efter deltagelsen i Verdens Sociale Forum. Allerede ved ankomsten til Kenya blev tre repræsentanter for STS Somalia arresteret, og det kostede os 1.500 dollars i bestikkelse til politiet at få dem fri igen.

Dyr invasion

Men invasionen er bestemt ikke uden problemer for invasionsstyrkerne. Først og fremmest betyder invasionen en stor belastning for det etiopiske regimes økonomi, og man leder med lys og lygte efter såkaldte

»fredsbevarende« styrker fra andre afrikanske lande, som kan erstatte den etiopiske hær.

Dertil kommer, at invasionen, som strider imod FN's charter, vækker stadigt større modstand både i Somalia selv og blandt somaliere i diaspora. I flere uger er de etiopiske styrker og regeringens egne styrker blevet udsat for angreb, både i Mogadishu og andre steder. På den anden side er regeringen og Etiopien fuldstændig hensynsløs og har truet med at skyde ethvert område, hvorfra der affyres et skud til grus, og at straffe de lokale ledere.

Kampen for Somalias befrielse bliver altså lang.

Vores opgaver

For det første er det vigtigt, at vi kræver USA ud af Somalia og tilslutter os den internationale kampagne, som er sat i gang.

For det andet er det vigtigt at støtte somalierne egen kamp imod invasionen. Her står vi i en situation,

der er anderledes end hvad angår Irak, hvor det kan være svært at finde pålidelige allierede, vi kan støtte. Det er det faktisk ikke i Somalia.

For det tredje må vi gøre os helt klart, hvad det er for en regering, de vestlige lande og Etiopien forsøger at tvinge ned over det somaliske folk. Det er en regering af nogle af verdens mest hensynsløse krigsforbrydere, hvis plads ikke er i nogen regering overhovedet, men på anklagebænken i det internationale krigsforbrydertribunal i Haag.

Denne forbryderregering er det svageste punkt i imperialisternes strategi i Somalia. Lad os sætte styrke bag kravet om at få regeringen fjernet.

Vagn Rasmussen arbejder i solidaritetsorganisationen STS-International Solidarity, som har stået for flere projekter i Somalia. Det sker i et tæt samarbejde med den lokale organisation STS-Somalia. Du kan læse mere på STS hjemmeside, www.intersol.dk eller bestille gratis materiale om bl.a. krigen mod Somalia på tlf. 46 37 44 94 eller sts@intsol.dk.

Gadeliv udfor STS' internetcafe i Mogadishu. Foto Jonas Marquardsen

Til venstre for Chavez

Mange både i og uden for Venezuela er begejstrede for præsident Hugo Chavez. Men ikke alle støtter ham uden forbehold. I fagbevægelsen og på venstrefløjen i Venezuela organiserer kritiske strømninger sig nu.

AF BJARKE FRIBORG

Præsidentvalget i december 2006 blev en overvældende sejr for den tidligere kupofficer og hans »bolivariske revolution« og et tilsvarende nederlag for oppositionen, der nu i otte år forgæves har kæmpet for at få Chavez afsat. Denne langstrakte politiske styrkeprøve har imidlertid også ført til en radikalisering af befolkningen og til fremvæksten af nye politiske aktører, der potentielt kan få stor indflydelse på udviklingen i fremtiden. Først og fremmest dannelsen af det uafhængige fagforbund UNT, men også oprettelsen af det socialistiske parti PRS, der kritiserer Chavez fra venstre og for en udemokratisk ledelsesstil.

UNT – Unión Nacional de Trabajadores

I august 2003 blev der oprettet en ny faglig sammenslutning i Venezuela, der på kun få år har vendt op og ned på de gamle sociale og faglige loyalitetsbånd i landet. Hvor den gamle hovedsammenslutning CTV (Confederación de Trabajadores de Venezuela) var totalt dominerende i næsten 50 år, er det i dag UNT, der forhandler 90 % af landets overenskomster og er blevet det største landsdækkende forbund med 1,2 millioner medlemmer. I alt 750 fagforeninger har meldt overgang fra CTV til UNT og ved 1. maj-demonstrationerne i 2006 samlede UNT en halv million arbejdere, mens der kun dukkede 1.000 op til

CTV-arrangementet i hovedstaden Caracas.

Denne udvikling har været undervejs længe, men er konkret blevet udløst af CTV's samarbejde med højrefløjen for at få væltet Chavez. Utilfredsheden stikker dog dybere og hænger bl.a. sammen med CTV's manglende både evne og vilje til at gå imod de hårdhændede nedskærings- og privatiseringsrunder i 1990'erne, ligesom dets bånd til det socialdemokratiske, men dybt korrupte, parti AD længe har været en torn i øjet på mange.

Dannelsen af UNT har således været et vigtigt skridt fremad i forhold til at etablere en fri, uafhængig og kæmpende fagbevægelse. Alligevel har der allerede vist sig at være forskellige syn på strategien fremover. Flere UNT-ledere var f.eks. med til at stifte det socialistiske parti PRS i 2005, mens andre, der også sidder i ledelsen, har nære relationer med Chavez' parti MVR (Movimiento V Republica).

De vigtigste stridsspørgsmål har dog været det interne demokrati i organisationen og UNT's forhold til præsident Chavez. Således endte den anden UNT-kongres i maj 2006 med en alvorlig splittelse, da et mindretal nægtede at gennemføre et valg til ledelsen – fordi det ville blive set som »forstyrrende« i forhold til det forestående præsidentvalg. Konkret endte det med, at de mest ivrige Chavez-tilhængere i FBT (Fuerza Bolivariana de Trabajadores de Venezuela)

valgte at udvandre fra kongressen sammen med UNT's højrefløj, der primært har rødder i det gamle CTV-bureaukrati.

PRS – Partido Revolución y Socialismo

Den anden vigtige nyskabelse i Venezuela er stiftelsen af partiet PRS, partiet for revolution og socialisme. Selv om partiet stadigvæk kun har under 1.000 medlemmer, er flere af dets aktivister helt centrale i UNT, bl.a. Orlando Chirino og Stalin Perez Borges, der begge står i spidsen for tendensen C-CURA (Corriente Clasista, Unitaria, Revolucionaria y Autónoma), der er den vigtigste strømning i forbundet og står for en uafhængig linie i forhold til præsidentmagten. PRS er selv en samling af flere tendenser og grupper på venstrefløjen, som forsøger at samle bredere på et revolutionært, socialistisk og demokratisk grundlag.

Forud for præsidentvalget opfordrede PRS til at stemme på Chavez, men partiet forsøger også at holde en kritisk distance – i modsætning til flere af de andre grupper på venstrefløjen, inklusive det gamle kommunistparti, der er gået 100 % ind i MVR. Mens andre grupper har erklæret, at de nu vil opløse sig selv og gå ind i Chavez' nye »socialistiske enhedsparti«, har ledelsen i C-CURA f.eks. udtalt, at de vil deltage i processen ved at starte en debat i fagbevægelsens basis – hvor de bl.a. vil argumentere for retten til at danne tendenser og fraktioner i det nye samlingsparti, samtidig med at de lover, at de ikke uden videre vil opløse sig selv.

Et mindretal i PRS argumenterer dog for en mere klar afstand til Chavez og hans bevægelse, bl.a. ved selv at opstille en præsidentkandidat

For oliearbejderforbundet, der ledes af Orlando Chirino fra PRS, er Hugo Chavez en direkte modpart. Som statens overhoved og landets største arbejdsgiver befinder Chavez sig »på den anden side af bordet«.

imod Chavez samt PRS-kandidater til parlamentsvalg – i tråd med partiets linie om en selvstændig socialistisk arbejderpolitik og for at understrege nødvendigheden af et konstant pres fra venstre.

Chavez – ven eller fjende?

Spørgsmålet, der går igen både i fagbevægelsen og på venstrefløjen, er med andre ord, om Chavez først og fremmest skal regnes som ven eller som modstander. Hans oliesmurte reformprogram har givet ham en mulighed for at balancere mellem klasserne og selv til dels fremstå som hævet over dem i den bolivarianske nations navn. Samtidig er han selv som statens overhoved også landets største arbejdsgiver og befinder sig derfor »på den anden side af bordet« i forhold til UNT. For oliearbejderforbundet, der ledes af Orlando Chirino fra PRS, er han altså en direkte modpart.

Der er ingen tvivl om, at Hugo Chavez er utroligt populær, og at hans socialistiske retorik – koblet med konkrete sociale reformer – er med til at gøre ideen om en to-

tal samfundsændring til en meget nærværende realitet, ikke mindst for samfundets fattigste. Spørgsmålet er, om han samtidig er med til at begrænse netop de folkelige kræfter, der vil være afgørende i forbindelse med en social revolution. I forbindelse med kupforsøgene, hvor befolkningen gik på barrikaderne for at forsvare den demokratisk valgte præsident Chavez, valgte han f.eks. hver gang at sende dem hjem og at advare mod yderligere konfrontation. Efterfølgende har han fortsat sine jævnlige møder med arbejdsgiverforeningen og de selv samme kræfter, der har forsøgt at vælte ham. Så hvor længe vil Chavez egentlig vente på konfrontationen?

Statskapitalisme

Skrællet for den socialistiske retorik og efter otte år ved magten er indholdet af Chavez' politik derfor *de facto* som følger:

- Et reformprogram, der taler om arbejderkontrol og medarbejderstyre, men som indtil videre har begrænset sig til, at de ansatte kan være med til at dele magten i de

virksomheder, der er gået konkurs – eller hvor de gamle ejere har fået fuld kompensation for tabet af deres virksomhed.

- Et reformprogram, der kanaliserer indtægter fra olien videre til f.eks. velfærd og uddannelse, men som samtidig indgår aftaler med de multinationale selskaber om fortsat udnyttelse af venezuelansk arbejdskraft samt om inddragelse af nye landområder.
- Et reformprogram, der tilstræber uafhængighed af USA, men som samtidig indgår alliancer med andre regionale magter som Kina, Rusland, Hviderusland og Iran samt arbejder på at få Venezuela integreret i det latinamerikanske frihandelsmarked MERCOSUR for bedre at kunne konkurrere med USA og EU.

Eller med andre ord: Et reformprogram, der indtil videre har drejet sig om national udvikling inden for rammerne af kapitalismen – bestående af en alliance mellem staten, militæret og udvalgte dele af det nationale borgerskab, mens arbejderklassen bliver bedt om at vente tålmodigt og på de nyeste initiativer fra præsidenten.

I denne situation er det forståeligt, at der er reelle strømninger i Venezuela, der er positivt indstillet, men alligevel skeptisk afventende og selv aktive for en yderligere venstredrejning i forhold til Chavez og hans »socialisme for det 21. århundrede«. Strømninger, der også bør være oplagte emner for international solidaritet og opmærksomhed.

Links:

www.revolucionysocialismo.org

www.jir.org.ve

www.venezuelanalysis.com

www.workersliberty.org/taxonomy/term/280

Lyster og pligter i revolutionens tjeneste

Enhedslisten har fået en stor medlemstilgang de seneste år. Der ligger en enorm udfordring i at udvikle de interne strukturer og fungere på en måde, som kan forene mange forskellige erfaringer og generationer. Men hvordan?

AF ÅGE SKOVRIND

Materialet til Enhedslistens kommende årsmøde er udsendt. Forslagene til organisationsudvikling forekommer noget tyndbenede i forhold til de oplæg, der lå på sidste årsmøde. Dengang blev der ikke truffet afgørende beslutninger, men det blev vedtaget at fortsætte debatten og nedsætte et organisationsudvalg til at arbejde videre. Samtidig er der gennemført en større undersøgelse af partiets tilstand. Dertil kommer en demokratiundersøgelse, en undersøgelse af den interne ligestilling, en undersøgelse af indsatsen i forhold til de kommunale budgetter, og senest er der sat gang i en ny undersøgelse specielt om de nye medlemmer.

Mange kræfter er således brugt på at dokumentere, hvordan det organisatorisk står til. Nye eller overraskende konklusioner er det derimod svært at få øje på.

Politisk supermarked

Det mest konkrete nye forslag, som Hovedbestyrelsen har fremlagt, er afholdelse af en »aktivitetskonference«, som både skal være et politisk, socialt og kulturelt højdepunkt. Konferencen beskrives som »Enhedslistens Sociale Forum« og skal inde-

holde oplæg, workshops og diskussioner, »som samtidig kan være rettet mod konkrete politiske aktiviteter og initiativer«.

Men er det et politisk supermarked, hvor man kan shoppe rundt og få de bedste tilbud med hjem, eller er arrangementet led i en prioriteret kampagne?

Begge muligheder står åbne. Forslaget lægger derfor op til en mere grundlæggende diskussion om prioriteringer og kollektiv handling.

Kampagner

Begrebet kampagne er blevet et fast element i Enhedslistens seneste arbejdsplaner. For de fleste er det almindeligt accepteret, at »kampagne« betyder, at mange kræfter sættes målrettet ind med et bestemt fokus på bestemte tidspunkter. Partiets ledelse og landskontor udsender materialer og opfordringer til aktiviteter. Den igangværende kampagne om globalisering er et godt eksempel på dette.

Svagheden i kampagne-begrebet ligger andre steder.

For det første er kampagner i Enhedslisten noget, der er vedtaget for relativ lang tid siden på et årsmøde og ikke noget som udspringer af den aktuelle politiske situation. I bedste

fald vedtog man noget, som ender med at være aktuelt. I værste fald bliver det helt skævt at lave kampagne for en sag, som ingen andre beskæftiger sig med. Kampagnen bliver svær at forbinde med den aktuelle politiske dagsorden, og derfor kan man ikke motivere medlemmerne. Kampagnen for etnisk ligestilling i efteråret 2006 led af denne svaghed.

Aktuelle initiativer

Der er fremsat forslag til det kommende årsmøde om at begrænse antallet af kampagner, så der kun sættes gang i en kampagne hvert halve år. Forslaget er udtryk for situationen i mange lokalafdelinger står i – og en dårlig central planlægning sidste år, hvor tre uddelingsaviser blev udgivet i løbet af to måneder.

Forslaget er forståeligt – men også defensivt.

Selvfølgelig må man til enhver tid vurdere sine ressourcer, og hvad der er realistisk at sætte i gang. Men ambitionen for et politisk parti, som vil forandre verden, må nødvendigvis være en evne til at tage aktuelle politiske initiativer.

Man kunne kalde det mini-kampagner.

Dette er en anden svaghed ved kampagne-begrebet i Enhedslisten.

Kampagner bør kunne sættes i værk uden at være en del af en arbejdsplan – fordi der er et politisk behov for det. Det forudsætter en ledelse, som tør tage initiativ.

For nylig har Enhedslistens Forretningsudvalg besluttet at bringe en politisk kommentar i hvert nummer af medlemsbladet. Det er et skridt i den rigtige retning mod en ledelse, som viser, at den eksisterer og forholder sig til nye udfordringer. Kommentaren kunne udvikles, f.eks. trykkes som flyer eller danne udgangspunktet for debatindlæg.

Prioritering

Når et årsmøde vedtager en, to, tre, mange kampagner – plus alle de andre aktiviteter, så er risikoen, at det bliver uklart, hvad man egentlig prioriterer.

Trods konsensus om kampagnebegrebet lider Enhedslisten af en organisatorisk kultur, hvor enhver gør, hvad der passer ham/hende. Alle forslag og initiativer hilses velkomne, med det resultat at der ikke sker en reel prioritering.

På den måde bliver det ikke medlemmernes kollektive ønsker – som de f.eks. kommer til udtryk på et årsmøde, som bestemmer, men derimod mere tilfældige faktorer såsom hvem der har lyst og tid til det ene eller det andet initiativ.

Og det er i bund og grund ikke særlig demokratisk.

Lyst og motivation

I debatten om at »åbne« Enhedslisten, så flere (nye) kan blive aktive, er der forslag om at organisere medlemmerne med udgangspunkt i, hvad de har lyst til. Det er oplagt at organisere medlemmer på de områder, hvor de har fælles interesser. Spørgsmålet er imidlertid, om det er et alternativ til politiske prioriteringer.

Det bør det ikke være, hvis man opfatter partiet som mere end en

sammenslutning af uafhængige interessegrupper. Partiets rolle er at være et nødvendigt redskab for kollektiv handling. Ikke bare var dette et grundlæggende udgangspunkt for dannelsen af Enhedslisten. Det er også en holdning, som deles af de fleste i dag (herunder Socialistisk Information), men det samtidig en grundlæggende opfattelse, som der hele tiden er behov for at gentage (og udvikle), ikke mindst i forhold til nye medlemmer.

Men folk gider ikke være aktive for en sag, de ikke har lyst til, lyder indvendingen.

Nej, men i et politisk parti hænger interesse og lyst snævert sammen med politisk motivation. Lyst opstår med en forståelse for, hvad der er politisk vigtigt. Ledelsen har derfor en kæmpe opgave med at forklare baggrund og formål med de aktuelle initiativer, som en forudsætning for at få aktiveret medlemmerne i kampagner.

Pligter

Er medlemmer forpligtede af de beslutninger, et årsmøde træffer? Er de lokale afdelinger? Spørgsmål som disse bliver ofte stillet. Tilhængere af prioriteringer og mere ledelse bliver til tider skudt i skoene, at de vil »tvinge« folk til at udføre »ledelsens« beslutninger.

Men det ville ikke kun være tåbeligt. Det ville også være uproduktivt.

Igen er politisk motivation det vigtigste svar.

Det er ledelsen – valgt af et flertal af medlemmerne, som har en forpligtelse til at udføre beslutningerne. Et centralt led i dette er at engagere så mange som muligt i aktiviteter. Direktiver eller formalistiske henvisninger til, hvad der er vedtaget, skaber næppe mere aktivitet, men snarere frustration og konflikter.

Derimod har ledelsen en forpligtelse til at bruge partiets ressourcer, dvs. sine møder, sin tid, sine ansatte, sit blad, sine økonomiske midler osv. til at gennemføre den politik, medlemmerne har vedtaget.

Det er centralisme i den forstand, at medlemmerne bruger partiets kollektive styrke.

Skoling

Politisk motivation bygger på en grundlæggende politisk enighed om, hvor vi vil hen. Det formelle grundlag for medlemskab af et revolutionært parti er enighed om (hovedpunkterne i) det politiske program. Det kan lyde banalt, men virkeligheden er, at mange er blevet medlemmer af Enhedslisten på grund af enkeltstående sager.

Derfor ligger der en vigtig opgave i at tilbyde nye medlemmer kursusfor-

MERE KAMP, MERE KLASSE, MERE PARTI

»Socialistisk Arbejderparti har den grundopfattelse, at partiet (dvs. Enhedslisten) og medlemmerne i højere grad bør handle i fællesskab, omkring de centrale politiske prioriteringer i landsdækkende kampagner; i afdelingerne omkring de lokalt besluttede opgaver, og i bevægelser og brede organisationer (f.eks. antikrigsbevægelser, fagbevægelse, uddannelsesorganisationer), hvor Enhedslistens medlemmer skal koordinere deres indsats og præsentere forslag til, hvordan organisationerne og mobiliseringer styrkes og udvikles.«

Fra vedtagelse på SAP's 22. kongres, marts 2006: »Hvad er SAPs projekt«. Teksten kan læses på www.sap-fi.dk eller bestilles som pjece.

løb og møder, hvor det politiske program bliver diskuteret. Om vi kalder det skoling eller workshops er ligegyldigt. Det væsentlige er, at flere får en forståelse for partiets program, og at programmet hele tiden er til debat.

Det er tankevækkende, at organisationer som IS og SAP kan trække langt flere til deres årlige arrangementer end de par håndfulde, der plejer at møde frem, når »provinsssekretariatet« kalder til skolinsweekend. Det er et af de områder, som Enhedslisten burde satse meget mere på.

Åben politisk debat

Mere programdebat vil utvivlsomt også afdække nogle af de forskellige holdninger, som eksisterer i Enhedslisten, men som sjældent træder klart og åbent frem.

I et demokratisk og pluralistisk parti vil og skal uenighederne blomstre – også uden at der nødvendigvis skal sættes ideologisk stempel på hvert eneste synspunkt. Men med mellemrum dukker der diskussionstemaer op, hvor det er åbenlyst, at uenighederne skyldes forskellige grundholdninger og mere eller mindre klart erkendte forskelle i samfundsteori.

Som for eksempel når der ind i mellem dukker tendenser til budgetansvarlighed, eller opfattelsen af at hovedmodsatningen i samfundet står mellem den svageste 1/3 og den »velstillede« 2/3 i stedet for mellem arbejderklasse og kapitalistklasse. I praksis får det vandene til at skilles mellem dem, der søger at forene arbejderklassen eller dem, der i praksis splitter den.

Eller når undertryktes ret til selvorganisering mødes med modstand ud fra patriarkalske grundholdninger eller substituerende partidogmer.

Enhedslisten vil ikke blive svækket af, at disse ideologisk og teoretisk funderede uenigheder kommer op på bordet og diskuteres åbent, så længe det ikke sker under et pres for ideologisk enhed.

LENIN OG DEMOKRATISK CENTRALISME

Enhed i handling – frihed til diskussion og kritik. Sådan lyder den korte sammenfatning af begrebet demokratisk centralisme. Men stalinismen har misbrugt begrebet i en sådan grad, at det ikke giver nogen mening at bruge det i dag.

AF ÅGE SKOVRIND

Stalinismen forvandlede demokratisk centralisme til bureaukratisk centralisme. Under Stalins herredømme i Sovjetunionen blev den demokratiske debat afskaffet i det kommunistiske parti (som var det eneste tilladte parti). Man forbød mindretalssynspunkter og udryddede ethvert tilløb til opposition. Undertrykkelsen nåede sit højdepunkt i 1930'erne med skueprocesser, fangelejre og likvidering af hundredtusinder af politiske modstandere.

I årtier brugte stalinistiske kommunistiske partier i hele verden »demokratisk centralisme« til at retfærdiggøre en skrap bureaukratisk disciplin. Det demokratiske element forsvandt fuldstændigt. Beslutninger blev truffet i ledelsen, ofte under Moskvas direkte kontrol, og derefter omsat til direktiver, som medlemmerne havde at udføre.

Fraktionskampenes historie

Denne praksis i de kommunistiske partier var en fuldstændig karikatur af den måde, demokratisk centralisme blev praktiseret på i det parti, Lenin stod i spidsen for. Det bolsje-

vikiske parti var kendt for en livlig intern debat og skarpe uenigheder i ledelsen. I modsætning til de myter, som fremføres af højreorienterede historieskrivere, var bolsjevikkerne ikke et topstyret parti med en enerådig ledelse.

Selv få dage før oktoberrevolutionen argumenterede to ledende medlemmer af Centralkomiteen, Zinoviev og Kamenev, offentligt imod partiets beslutning om at tage magten. Alligevel blev de genvalgt til ledelsen efter revolutionen.

Som Trotskij skrev i 1936 i »Revolutionen forrådt«:

»Frihed til at kritisere og til intellektuel kamp var uigenkaldelige dele af partidemokratiet. Den nuværende doktrin, at bolshevismen ikke tolerer fraktioner er en af nedgangsperiodens myter. I virkeligheden er bolshevismens historie en fraktionskampenes historie. Hvordan skulle også en virkelig revolutionær organisation, som har sat sig som mål at omstyrte en verden og som under sit banner forener de dristigste billedstormere, stridsmænd og oprørere, kunne leve og udvikle sig uden grupperinger og fra tid til anden fraktionsdannelser? De ledende bolshe-

vikkers fremsynethed gjorde det ofte muligt at mildne konflikterne og afkorte fraktionskampenes varighed, men heller ikke mere. Centralkomiteen regnede med denne sydende demokratiske underbygning. Fra den fik den dristighed til at træffe beslutninger og give ordrer.«

Lenins fleksibilitet

Selv For Lenin var det de konkrete forhold, som afgjorde, hvad der var den mest hensigtsmæssige måde at organisere partiet på.

Lenin gav aldrig demokratisk centralisme en bestemt tidløs betydning. Han var særdeles fleksibel på de organisatoriske spørgsmål og bandt sig aldrig op på faste regler. For Lenin var organisationsformerne altid et konkret spørgsmål. Det afgørende var, hvad der bragte klassekampen fremad på et givent tidspunkt. Og netop af denne grund kan

Lenins største bidrag til den marxistiske teori og partiorganisering var ikke spørgsmålet om demokratisk centralisme, men snarere en forståelse af, at de revolutionære havde behov for at organisere sig i deres eget parti.

det ikke overraske, at det er en meget generel formulering, som traditionelt opsummerer Lenins opfattelse af demokratisk centralisme: Enhed i handling – frihed til diskussion og kritik.

Selve begrebet demokratisk centralisme stammer ikke fra Lenin, men blev først brugt af de tyske socialdemokrater. Senere blev det overtaget af de russiske socialdemokrater, først af bolsjevikkerne, dernæst af den bolsjeviske fraktion, som Lenin tilhørte. Men da de to fraktioner blev genforenet ved en kongres i 1906 var der enighed om, at »alle partioorganisationer bygger på princippet om demokratisk centralisme«.

Flere betydninger

Lenin lægger på forskellige tidspunkter en forskellig mening i ordet.

Da han gik imod, at den jødiske socialistiske gruppe Bund og de lettiske socialdemokrater dannede selvstændige organisationer inden for

det russiske socialdemokrati, brugte han begrebet demokratisk centralisme i betydningen et forenet parti i modsætning til en føderation af selvstændige nationale grupper.

På andre tidspunkter i de russiske socialdemokraters tidlige år udtrykte begrebet et princip om, at ledelsen var valgt af medlemmerne, dvs. at lokale og nationale ledelser, valgt på lokale og nationale medlemskonferencer, udgjorde partiets højeste organer. Men pga. undertrykkelsen i tsarens Rusland var det ikke muligt at praktisere sådanne valg. Derfor kunne det russiske socialdemokratiske parti, efter Lenins mening, ikke være virkelig demokratisk-centralistisk, så længe det arbejdede illegalt, i modsætning til fx i Tyskland, hvor socialisterne kunne arbejde fuldt leget og frit vælge deres ledelse.

På andre tidspunkter argumenterede Lenin for en mere centraliseret form for demokratisk centralisme og gik ind for »jerndisciplin« under

borgerkrigen i Rusland i begyndelsen af 1920'erne. Men selv under disse trængte forhold argumenterede han for, at argumenter, debat og demokratiske beslutninger var afgørende.

Arbejderkamp

Lenins største bidrag til den marxistiske teori og partiorganisation var ikke spørgsmålet om demokratisk centralisme, men snarere en forståelse af, at de revolutionære havde behov for at organisere sig i deres eget parti, organisatorisk adskilt fra de reformistiske dele af arbejderbevægelsen. Men hvis ikke det revolutionære parti skulle forfalde og blive en sekt, måtte det forbinde sig med de mest bevidste dele af arbejderklassen og via denne avantgarde stå i forbindelse med arbejdermasserne.

Leninisme er ikke i første række et spørgsmål om, hvordan partiet er organiseret, men hvordan man leder arbejdere i kamp.

SMÅGRUPPER OG STORHEDSVANVID

»Der findes ingen evigtgyldige regler, som på forhånd kan afgøre, hvad der er det rette forhold mellem demokrati og centralisme i en given situation. Det er noget, som ud fra de konkrete omstændigheder må afgøres af partiet som helhed eller af dets ledende organer. Men det må ske ud fra forståelsen af, at diskussion i et revolutionært parti ikke kan være et mål i sig selv. Vi diskuterer med henblik på at nå frem til en flertalsafgørelse, som efterfølges af handling.«

Sådan skrev Socialistisk Arbejderparti i 1980 om sine »organisatoriske principper og normer« – et hæfte på 38 sider. Men partiet lavede en forkert vurdering af »de konkrete omstændigheder«. Mange revolutionære smågrupper forsøgte i denne periode at organisere sig som små bolsjevikpartier. Set i bagklogskabens lys skete det i stor

udstrækning ud fra en fejlvurdering af den politiske situation og ikke mindst af den rolle, som organisationen selv skulle spille. Disse fejlvurderinger kom også til udtryk i den måde, partiet var organiseret på – eller tilstræbte at være organiseret på.

SAP skrev dengang, at »centralismen indebærer også, på hvilke områder de enkelte partimedlemmer skal lægge deres politiske aktivitet. Det er ikke et spørgsmål om, at partiet eller dets ledelse kan kommandere rundt med medlemmerne som officerer med en flok menige. Det er et spørgsmål om at gøre de enkelte medlemmers aktiviteter til et kollektivt anliggende, så det ikke bliver tilfældigheder, der afgør hvad de enkelte medlemmer beskæftiger sig med, og dermed også hvad partiet som helhed beskæftiger sig med.« I virkelighedens verden blev de små

revolutionære grupper hurtigt tvunget til at ændre deres praksis. Den centralisme, som lyser ud af ovenstående formulering, viste sig at være overdrevet – og forkert.

Nogle organisationer var hurtigere og bedre end andre til at ændre deres normer i overensstemmelse med virkeligheden. SAP lavede i 1986 en omfattende selvkritisk status af organisationens selvopfattelse og har siden ved flere lejligheder tilrettet de organisatoriske normer.

Den seneste kongres i SAP vedtog en række vedtægtsændringer, som på det formelle plan tilpassede organisationen til virkeligheden i dag. Nu er det ikke længere en medlemspligt aktivt at arbejde for udførelse af partiets linje, nu er det kun et krav, »at man ikke arbejder imod den«.

Det skrev vi for 25 år siden

Kampen for et ungdomshus

Ungdomshuset på Jagtvej, som de seneste uger har været på forsiden af alverdens aviser har en glørværdig fortid. Ini'tiv'gruppen for et Ungdomshus havde rejst kravet, som førte til besættelserne afførst Rutana, dernæst Schønning og Arve og stiftelsen i Abel Cathrinesgade. Alle stederne blev de unge smidt ud af politiet, mere eller mindre voldeligt.

Men besættelserne fortsatte. Klassekampen fra den 25. februar skriver om dem:

– Vi ville undgå en gentagelse fra Abel Cathrinesgade, hvor de sociale problemer på Vesterbro fik huset til at gå i opløsning på grund af hærværk og lignende. Vi ville have mere styr på, hvem der kom i huset

– Vil I blive ved med at besætte huse på denne måde, selv om politiet optrapper volden mod jer, og I nu bliver sigtet for ulovlig indtrængen?

– Jeg tror at der vil blive forberedt nye besættelser. Men egentlig mener jeg, vi har brug for en pause, hvor vi

opsamler vores erfaringer og prøver at nå ud til flere unge. En af fejlene ved besættelsen af Abel Cathrine-stiftelsen var, at vi aldrig fik de unges faglige organisationer – elevorganisationer og lærlingebevægelsen f.eks. – med i huset. Der var ligesom ikke plads til dem i den måde, huset blev kørt på. Man kunne ikke have sine ting i fred eller beholde et rum, hvis man ikke var i huset hele tiden.

– Vi kunne også bruge nogle andre opsigtsvækkende aktionsformer f.eks. gadeteater. Så kan politiet ikke ramme os så hårdt. Det kan jo ikke nytte noget, at hele »kernegruppen« bliver sat i fængsel i et år. Og sådan kan det let ende, hvis det fortsætter som nu med slagsmål med politiet o.s.v.

Politiets rydning af en ejendom på Østerbro i København, der natten til lørdag var blevet besat af unge, var den voldsomste indtil nu. Flere aktivister kom til skade, og alle undtagen én, der havde brækket næsen, blev nægtet lægehjælp. For første gang bliver alle de unge nu sigtet for ulovlig indtrængen.

– Vi ville have lavet det sådan, at nogle af os skulle bo fast i det besatte hus for at holde orden og kontrollere, hvem der fik adgang til huset, siger Benedikte fra Ini'tivgruppen.

Månedssbladet

SOCIALISTISK INFORMATION udgives af Socialistisk Arbejderparti (SAP) – dansk sektion af Fjerde Internationale

BLIV MEDLEM AF SAP!

Socialistisk Arbejderparti – SAP – er en revolutionær socialistisk organisation.

Vi arbejder som en del af Enhedslisten og SUF på at opbygge og styrke disse organisationer. Målet er at skabe et aktivt handlende parti og ditto ungdomsorganisation, der bidrager med handlingsforslag og politiske perspektiver til de aktuelle sociale mobiliseringer og ved en egentlig samfundsomvæltning.

SAP er også den danske afdeling af 4. Internationale, en global organisation for revolutionære socialister.

Læs mere på www.sap-fi.dk
Vær med i arbejdet
– bliv medlem af SAP –
Kontakt os på: sap@sap-fi.dk

Socialistisk Påskeseminar 2007

Rød og inspirerende påskeferie for hele familien

Her er det spændende program for påskeseminar, som SAP inviterer til for 15. gang. Der er foredrag, hvor du kan lytte og blive klogere men også stille spørgsmål og komme med indvendinger. Der er workshops med kortere introduktioner, hvor alle sammen kan udvikle nye ideer og forberede aktiviteter. Der er venstrefløjsdebatterne, hvor synspunkter konfronteres. Nogle gange gnistrer det, andre gange er det mere fordrageligt, men altid med et fælles mål at udvikle synspunkterne.

På påskeseminar er også masser af plads til at udfolde sig i den omliggende natur med og uden bold. Man kan mødes over et kortspil, udvikle investeringsevnerne i Matador eller Monopoly eller udstille sin uforlignelige paratviden med Trivial Pursuit. Eller bare møde nye mennesker over en kop kaffe eller øl og en snak.

Vi slutter seminar lørdag aften med en flot og festlig påskemiddag.

Vi ses i påsken!

Her er det spændende program for påskeseminaret, som SAP inviterer til for 15. gang. Der er foredrag, hvor du kan lytte og blive klogere men også stille spørgsmål og komme med indvendinger. Der er workshops med kortere introduktioner, hvor alle sammen kan udvikle nye ideer og forberede aktiviteter. Der er venstrefløjsdebatter, hvor synspunkter konfronteres. Nogle gange gnistrer det, andre gange er det mere fordrageligt, men altid med et fælles mål at udvikle synspunkterne. På påskeseminaret er også masser af plads til at udfolde sig i den omliggende natur med og uden bold. Man kan mødes over et kortspil, udvikle investeringseverne i Matador eller Monopoly eller udstille sin uforlignelige paratviden med Trivial Pursuit. Eller bare møde nye mennesker over en kop kaffe eller øl og en snak. Vi slutter seminaret lørdag aften med en flot og festlig påskemiddag. <i>Vi ses i påsken!</i>		9.30 – 11.30	Torsdag 5. april	Fredag 6. april	Lørdag 7. april	Søndag 8. april			
			PRC – Ansvarlighed, forræderi eller Berlusconi. Vejen frem? Oplæg v. Aurora Donato, rep. fra det italienske Kritisk Venstre	Endnu en gratisavis? – fra Enhedslisten Workshop v. Michael Voss	Venezuela Lysbilledeforedrag og diskussion v. Ulrik S. Kohl, IF – Amerikagruppen	Fælles oprydning og hjemrejse			
			G8 i Rostock Workshop v. Nicolai Willumsen, SUF og Thomas Eisler, SAP	Velfærdskamp og overenskomster – på vej mod OK 2008 Workshop v. Jørgen Arbo-Bæhr	Fodbold, racisme og arbejderbevægelse Workshop v. research-gruppe om højrefløjen				
			Ledelse og kontrol Universiteternes udvikling – Flere gennem systemet? Workshop v. Pernille Skipper og Nina Andersen	Kvalitetsreformen Hvad siger vi? Workshop v. Signe H. Andersen, tidl. fmd. for Sygeplejestuderende og Katrine T. Mikkelsen					
			12.30	Frokost	Frokost	Frokost	Paktiske oplysninger Sted: I Jylland Børn: Vi arrangerer børnepasning og aktiviteter for børn, mens der er program. Dog ikke under velkomsten og festen lørdag aften. Tilmelding og information: Socialistisk Arbejderparti sap@sap-fi.dk		
				14.00 – 16.00	Nyliberalismen i Danmark Bevægelse og klassekamp Oplæg v. Anders Hadberg	Enhedsfront Skolingsworkshop v. Falle Hjort		Velfærdskampen What's next? Afslutning v. Michael Voss	
					Græsrodsorganisering og velfærdskamp Workshop v. Lone Degn og Marie Lassen	Fagligt ungdomsarbejde – Hvad kan vi gøre? Workshop v. Christina C. Nielsen			
					Uddannelse i bevægelse i Italien	Alternativ til EU – Vores projekt for et socialistisk Europa Workshop v. Søren Søndergaard			
			Onsdag 4. april		16.30	Revy og revolution Fritidsworkshop	Store legedag Fritidsworkshop	Fodbold Fritidsworkshop	Den store påskemiddag og festivitas
			18.00	Velkomst til påskeseminaret Middag kl. 19		Aftensmad	Aftensmad		
20.00 – 22.00	Velkomst workshop Workshop v. Heidi Madsen	Paneldebat: Palæstine/Israel – Vejen frem? Khaled Mustapha, EL Rep. fra IF Thomas Eisler. SAP	Politisk satire surprise						